

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 47 • nr. 5 • mei 2011 • €1,75 • www.sp.nl

DE EERSTE SP-GEDEPUTEERDEN RIK JANSSEN EN JULES IDING

ALARM: VERDEKTE MANOEUVRES IN BRUSSEL

HOE VERDER MET DE ARABISCHE LENTE?

Arend van Dam

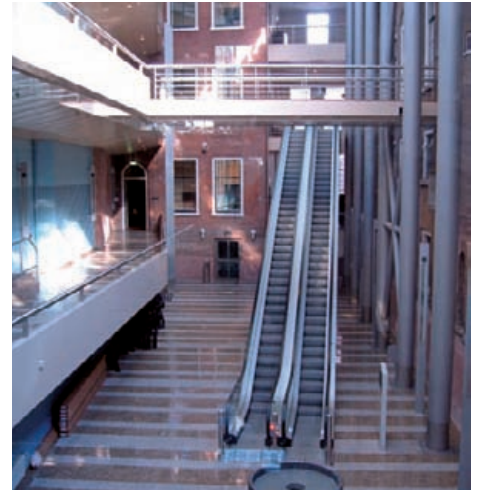

foto Patrick Rasenberg

VACATURE FRACTIEMEDEWERKER

De SP-Tweede Kamerfractie in Den Haag is op zoek naar een afgestudeerd jurist die het team van de SP in de Tweede Kamer wil komen versterken op de terreinen die verband houden met Justitie.

Meer informatie op www.spnet.nl (log in met lidnummer en postcode; vacatures zijn in de linkerbalk te vinden).

ROOD ★
JONG IN DE SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

ZOMERSCHOOL OVER SOLIDARITEIT

Door forse bezuinigingen dreigen goede zorg en onderwijs een voorrecht voor de rijken te worden. Waar het vroeger vanzelfsprekend was dat generaties naar elkaar omkijken, worden vandaag de dag mensen die niet in staat zijn voor zichzelf te zorgen keihard aan de kant gezet. Heeft solidariteit eigenlijk nog wel een toekomst?

Van 16 tot en met 21 juli zullen deze en andere vragen uitgebreid aan de orde komen op de ROOD Zomerschool te Amerongen.

Dus heb jij ook zin in een inspirerende en gezellige week? Meld je dan aan, door voor 1 juli 75 euro over te maken op gironummer 3158651, ten name van ROOD. Vermeld daarbij je naam en je lidnummer.

**MEER WETEN OVER DE ZOMERSCHOOL?
MAIL DAN NAAR ROOD@SP.NL.**

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie

Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving

Antoni Gracia, Robert de Klerk,
Gonnie Sluijs, Chris Versteeg

Aan dit nummer werkten mee

Suzanne van de Kerk,
Karen Veldkamp

Foto cover

Suzanne van de Kerk

Illustraties

Arend van Dam, Benjamin Kikkert,
Marc Kolle, Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet

www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement

€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (010) 243 55 55
F (010) 243 55 66
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 42
F (010) 243 55 66
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm

Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

IN DIT NUMMER

Kabinet

Bezuinigingen over de schutting van gemeenten

4

Arabische lente

'Europa op een betere manier betrekken bij wat ginder gebeurt'

6

Urban Jungle

De nieuwe wildernis van de dieren

16

Brussel

'De meeste mensen hebben geen flauw benul van wat hen boven het hoofd hangt'

18

Provincies

De eerste gedeputeerden van de SP

24

4 Actueel: Achterkamertjesakkoord

15 10.000 X Borssele II nee

28 Linksvoor: Willem van de Donk heeft een Harley van 300 kilo

29 Henk van Gerven loopt hard

11 Uitgelicht 12, 13, 14, 19, 20, 21, 22, 23 Nieuws

30 Brieven en Opmerkelijk 31 Puzzel 32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Leren van Drees

Op 5 juli aanstaande is het 125 jaar geleden dat Willem Drees werd geboren. Alle reden om je weer eens te verdiepen in deze Vader des Vaderlands. Drees zei decennia geleden al dat voorzichtigheid vereist is bij het verdeelen van het overheidsgeld. Hij waarschuwde dat je dit niet kunt overlaten aan de bestuurders die hier zelf belangen bij hebben.

Een terechte waarschuwing, zo blijkt na het liberaliseringsbeleid van de afgelopen twintig jaar. Duurbetaalde managers en oncontroleerbare bestuurders bepalen wat er met kostbaar zorggeld gebeurt. Energiebedrijven delen topsalarissen uit, maar wie beslist nog over duurzame energie? Bij Hogeschool InHolland hebben schaalvergroting en commercie geleid tot waardeloos onderwijs en fraude met diploma's. De terugtrekkende overheid heeft macht en geld naar managers gebracht, zonder daar iets voor terug te krijgen.

We kunnen nog altijd veel leren van de oude Drees. De generatie Nederlanders die zich de vooroorlogse armoede nog herinnert, weet dat de welvaart niet van nature eerlijk wordt verdeeld. Wie van een maatschappij een 'survival of the fittest' maakt, creëert winnaars en verliezers. Rutte, Wilders en Verhagen zetten deze darwinistische strijd voort. Het verschil tussen arm en rijk wordt onder dit kabinet groter dan ooit. Schandalig dat zogenaamde volkspartijen als het CDA en de PVV daaraan mee doen. Zij zouden zich meer moeten aantrekken van de oude Drees: 'Sociale zekerheid is het hoofddoel: bestaanszekerheid, werkgelegenheid en een minimum-levensstandaard voor iedereen.'

Emile Roemer, fractievoorzitter SP

AKKOORD KABINET, GEMEENTEN EN PROVINCIES IS ACHTERKAMERTJESAKKOORD

‘DE VVD IS HET EENS MET DE VVD’

Het kabinet heeft met provincies en gemeentes afgesproken hoe het kabinetsbeleid wordt uitgewerkt bij de lagere overheden. Met het akkoord laat volgens Emile Roemer het kabinet zijn ware gezicht zien: ‘De meest kwetsbare mensen worden gepakt.’ De vraag is: wie is er eigenlijk akkoord?

Het ‘bestuursakkoord’ tussen kabinet, provincies, gemeentes en waterschappen regelt hoe kabinetsbeleid zijn weerslag krijgt bij deze lagere overheden. Saai? Niet echt, want de inhoud van het akkoord is volgens SP-leider Emile Roemer dramatisch: ‘Door dit akkoord wordt nog duidelijker waar VVD en CDA met steun van de PVV mee bezig zijn: doelbewust de rijken rijker maken en de armen armer. De meest kwetsbare mensen worden gepakt.’ Het kabinet wil de bijstand, de wet voor jong gehandicapten en de regeling voor sociale werkplaatsen tot één wet samenvoegen. Roemer: ‘Dat gaat ge-

paard met enorme bezuinigingen. Naast een flinke korting op de hulp bij het zoeken naar werk, wordt ook nog eens de uitkering van mensen met een beperking fors verlaagd.’ De gevolgen voor de sociale werkplaatsen zijn desastreus: ‘In dit akkoord wordt het aantal werkplekken in sociale werkplaatsen teruggebracht van 90.000 naar 30.000. Het kabinet zegt dat door lagere uitkeringen en minder sociale werkplekken meer mensen een reguliere baan zullen vinden. Klinkklare onzin. De afgelopen jaren is al fors bezuinigd op deze regelingen. De reden dat mensen hier nog in zitten, is niet omdat ze niet wil-

len werken, maar omdat ze dat niet kunnen en omdat werkgevers onvoldoende rekening houden met de beperkingen van mensen. Maar daar doet dit kabinet niks aan.’

Het bestuursakkoord is ook slecht nieuws voor mensen die zorg nodig hebben; het gaat zelfs in tegen de wetten van Agnes Kant. In die wetten, waar Kant steun voor kreeg van de Tweede Kamer, is geregeld dat zorggeld alleen aan zorg besteed mag worden, en niet aan wat anders. In het akkoord staat echter dat ruim 2 miljard euro aan zorggeld door gemeentes niet langer aan zorg hoeft te worden uitgegeven. SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten daarover: ‘Als het aan het kabinet en de Vereniging Nederlandse Gemeentes (VNG) ligt, kan in een VVD-gemeente het zorggeld zomaar naar extra asfalt gaan.’ Roemer: ‘De Kant-wetten worden binnenkort besproken in de Eerste Kamer en wanneer ze worden aangenomen is dit akkoord niet langer alleen asociaal, maar ook nog eens onwettig.’

Ook over de jeugdzorg zijn afspraken gemaakt. De verantwoordelijkheid daarvoor gaat naar de gemeenten. Roemer: 'De SP vindt het prima dat gemeentes meer verantwoordelijkheden krijgen. Het probleem is dat het afstoten van taken naar de gemeenten meestal gepaard gaat met bezuinigingen. Wel meer doen, maar niet het geld ervoor krijgen. Dat gebeurt met de jeugdzorg ook. Driehonderdmiljoen euro wordt er bezuinigd. Dat is niet verantwoordelijkheid overdragen; dat is je eigen bezuinigingsprobleem over de schutting gooien van de gemeenten.'

'Maatschappelijke druk opbouwen om dit akkoord van tafel te krijgen'

Waarom gaan gemeenten hiermee akkoord? Volgens SP-Kamerlid Ronald van Raak gaan ze helemaal niet akkoord: 'Het akkoord is gesloten tussen het kabinet, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Voorzitter van het IPO is Jan Franssen, VVD'er. Voorzitter van VNG is Annemarie Jorritsma, VVD'er. Je kunt dus zeggen dat de VVD het eens is geworden met de VVD. Een achterkamertjesakkoord. De VNG spreekt helemaal niet namens alle gemeenten, en het IPO niet namens alle provincies. Dat bleek al snel toen gemeenten als Utrecht, Eindhoven en Am-

sterdam en provincies als Noord-Holland, Flevoland en Friesland meteen aangaven niet in te stemmen met het akkoord.'

Emile Roemer roept dan ook alle SP-volksvertegenwoordigers op om het verzet tegen het akkoord te organiseren: 'Op 8 juni kunnen de gemeenten het akkoord goed- of afkeuren. SP-raadsleden die moties indienen dat hun gemeente geen steun verleent, SP-Statenleden die hetzelfde in hun provincie doen, onze bestuurders in gemeenten en provincies die duidelijk maken

wat ze hiervan vinden, SP-leden die brieven aan kranten schrijven, SP-afdelingen die de mensen die door de maatregelen worden getroffen organiseren, een fors debat in de Tweede Kamer; zo bouwen we maatschappelijke druk op om dit akkoord van tafel te krijgen.'

tekst Diederik Olders
foto Jos van Zetten

COLUMN

Mars door de instituties

In 1974, twee jaar na de oprichting, veroverde de SP de eerste gemeenteraadszetels: in Oss en Nijmegen. In de loop van de jaren nam het aantal zetels en fracties steeds verder toe, met soms ook weleens een dipje. Het duurde nog vijfentwintig jaar voordat we konden toetreden tot een college van B&W. De eerste wethouder werd landschapsarchitect en zeer actief SP-lid Jules Iding uit Oss. Op 18 maart 1987 verwierven we in Noord-Brabant onze eerste zetel in Provinciale Staten. Ik mocht die bezetten. Ik weet nog heel goed: de weken vlak voor en na de verkiezingen lag ik gestrekt op bed in de huiskamer – hernia. Het herstel duurde lang en ging moeizaam. Tijdens de vergadering van de Staten maakte ik regelmatig een pijnlijke tocht naar de fractiekamer om daar even op de grond te gaan liggen. Dat gaf verlichting. Inmiddels zitten we al vele jaren in alle Provinciale Staten.

In 1994 kwamen we voor het eerst in de Tweede Kamer. Met twee zetels, of 'stoelen', zoals we dat toen noemden. Remi Poppe en ik. Daarna zijn we flink gegroeid, met als voorlopig hoogtepunt vijfentwintig zetels in 2006. Een jaar later, in 1995, werd Jan de Wit onze eerste senator in de Eerste Kamer. Het Europees Parlement betraden we in 1999. Erik Meijer startte als onze pionier in Brussel; nu zit daar Dennis de Jong. Vorige week kwam het bericht dat er in Brabant een college van Gedeputeerde Staten is gevormd met een bijzondere samenstelling: VVD, CDA en SP. Werden we vier jaar geleden nog overal buiten de colleges gehouden, nu lukte het deze partijen om het onder leiding van (in) formateur Wiegel eens te worden. Onze eerste wethouder wordt nu ook onze eerste gedeputeerde. Wat er nog rest? Juist, deelname aan een volgend kabinet! Het volgende doel.

Jan Marijnissen

foto Kate Brooks / Polaris

‘IN DE ARABISCHE LENTE MOET EUROPA VOORZICHTIG EN BESCHEIDEN ZIJN’

Namens de Raad van Europa legt SP-senator Tiny Kox contacten aan de andere kant van de Middellandse Zee. ‘In de Arabische Lente moet Europa voorzichtig en bescheiden zijn. Te lang hebben Europese regeringen dictatoriale regimes daar gesteund.’ Een schip met geld die kant op sturen en de zaak daar overnemen is volgens hem de verkeerde weg. ‘Helpen bij de opbouw van een democratische rechtsstaat kan wel. Heel goed zelfs.’

‘Tot voor kort dacht iedereen dat de verhoudingen in de Arabische wereld in graniet gebeiteld waren. Noord-Afrika, het Midden-Oosten, het blijft daar zoals het is en staatshoofden zoals Ben Ali, Mubarak en ook Khaddafi zitten in het zadel totdat ze doodgaan: tien, twintig, dertig jaar. Dachten we. Maar er kwamen wél veranderingen op gang. Waartoe de verrassende Arabische lente uiteindelijk gaat leiden, weten we niet. Maar het feit dát het beweegt is ontzettend belangrijk. Nog belangrijker is dat het beweegt omdat de mensen dáár in beweging zijn gekomen. Het komt niet van buitenaf. De omwenteling is in eerste instantie door de mensen daar zelf ter hand genomen. En daardoor ziet de rest van de wereld zich genoodzaakt een positie in te nemen. Mooi, maar ook knap ingewikkeld’, vindt Tiny Kox, voorzitter van de SP-fractie in de Eerste Kamer én van de fractie Verenigd Europees Links in de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa, waarin alle Europese landen zijn vertegenwoordigd (zie kader). ‘We moeten uitvinden hoe Europese en Arabische landen in de toekomst beter kunnen samenwerken en hoe we elkaar kunnen hel-

pen.’ De parlementen van Marokko en Palestina hebben onlangs een verzoek ingediend om te komen tot nauwere samenwerking met de Parlementaire Assemblee. Wellicht zal binnenkort ook Tunesië een dergelijke stap nemen. Tiny Kox reisde in maart als rapporteur van de Assemblee naar de Palestijnse gebieden om het verzoek van de Palestijnse Nationale Raad te onderzoeken. In april bezocht hij in Tunesië de nieuwe regering en de rebellen, die een einde maakten aan de Tunesische dictatuur en op zoek zijn naar hoe het nu verder moet.

Is het nou de bedoeling dat straks heel Noord-Afrika en het Midden-Oosten bij Europa komen?

‘Nee, Europa heeft zijn grenzen. Landen als Marokko, Palestina of Tunesië kunnen geen lid worden van de Raad van Europa. Maar die hele strook van Noord-Afrika en het Midden-Oosten bestaat wel uit buurlanden van Europa. Voor die landen is nu een speciale status bedacht: als ze bereid zijn op afzienbare termijn te voldoen aan de criteria van de Raad van Europa over mensenrechten, de rechtsstaat en democratie, dan is

nauwere samenwerking zinvol. Die samenwerking kan van twee kanten goed zijn. Het betreft Europa op een betere manier bij wat ginder gebeurt en het geeft ontluikende democratieën toegang tot ervaring en expertise van Europese landen en organisaties. Na 1989 hebben we hier heel wat bijgeleerd als het gaat om transitie van autoritair naar democratisch.’

Noem eens een concrete voorwaarde die de Raad van Europa stelt?

‘Een van de heel erg goede dingen die onder de paraplu van de Raad van Europa gebeurt zijn, is dat in Europa geen doodstraffen meer worden voltrokken. Behalve in Wit-Rusland, maar dat is geen lid van de Raad van Europa. Wie wil samenwerken, moet duidelijk maken dat naar een moratorium op de doodstraf gestreefd wordt. Dat past bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, volgens mij de enige echte Europese Grondwet. Zo gelden er nog andere voorwaarden: een doorzichtig verkiezingsstelsel en een onafhankelijke rechterlijke macht bijvoorbeeld. Zulke voorwaarden voorkomen dat elk land zich aanmeldt voor

foto Xinhua / eyevine

Libische en Egyptische jongeren demonstreren samen in Caïro.

nauwere samenwerking en aankomt met iets wat lijkt op een parlement maar niks met echte democratie van doen heeft. Dan krijg je precies het tegenovergestelde van samenwerking; dan ga je samen dingen versluieren en misstanden verdoezelen. Dat is, met medeweten van Europa, al veel te veel gebeurd in Noord-Afrika en het Midden-Oosten.'

Bij Marokko denk je aan een land dat een ander land, de Westelijke Sahara, illegaal bezet. En Palestina wordt grotendeels, ook illegaal, door Israël bezet. Inderdaad knap ingewikkeld allemaal.

'Zeker. Wie naar ideale situaties zoekt, moet niet in de Arabische wereld zijn. Vraag is of en hoe je kunt helpen vooruitgang te boeken, in vaak moeilijke omstandigheden. Dus moet je tegen het Marokkaanse parlement zeggen dat er veel meer werk gemaakt moet

gaan worden van de VN-resoluties over het zelfbeschikkingsrecht van de bevolking van de Westelijke Sahara. Zonder voortgang op dat punt is duurzaam samenwerken niet mogelijk, vind ik. Ik heb daarover ook goed contact met Polisario, dat de Westelijke Sahara vertegenwoordigt. Met Palestina ligt het ook ingewikkeld. Op dit moment erkennen 115 lidstaten van de Verenigde Naties de onafhankelijkheid van Palestina al, waaronder Rusland, China, India, Brazilië en Zuid-Afrika. Maar Israël heeft daar geen enkele boodschap aan. Dat bezet de Palestijnse gebieden al meer dan veertig jaar. Binnen zeer beperkte mogelijkheden proberen de Palestijnen toch democratische instituties te ontwikkelen, een onafhankelijke rechterlijke macht op poten te krijgen en wetten aan te nemen die helpen bij de opbouw van een Palestijnse rechtsstaat.

Ikzelf ben onder de indruk van wat er tot nu toe gepresteerd is. Dat is nog nooit vertoond, in een bezet land. Nauwere samenwerking van de Palestijnse Nationale Raad met de Raad van Europa is volgens de Palestijnen van groot belang voor verdere opbouw van een democratische samenleving. Ik ga na hoe breed die wens wordt gedragen. En hoe reëel de vooruitzichten zijn. Israël ligt dwars, maar onlangs lieten de regeringen van Frankrijk, Duitsland en Engeland weten dat ze het streven naar onafhankelijkheid van Palestina steunen. In september gaat de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties er weer over spreken. Het is belangrijk dat er ook ondertussen geprobeerd wordt verzoening te bewerkstelligen tussen de regering en Hamas, dat in Gaza momenteel de baas speelt. De Palestijnse president Abbas vertelde me in Ramallah dat hij daar

Tiny Kox met Ibrahim Krishi (rechts), secretaris-generaal van de Palestijnse Wetgevende Raad en Joao Ary (midden) van het secretariaat van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa.

Tiny Kox in gesprek met president Abbas.

De **Raad van Europa** is in 1949 opgericht om de democratie, de rechtsstaat en de mensenrechten in Europa op te bouwen, na de rampspoed van de Tweede Wereldoorlog. Aanvankelijk was het vooral een West-Europese aan- gelegenheid. Sinds 1989 zijn gaandeweg alle Europese landen lid geworden. Nu genieten 800 miljoen Europeanen rechtsbescherming van het **Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens**. Daarmee is Europa het enige continent waar de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties tot de rechtsorde is gaan behoren. Alle wetgeving in Europa moet 'EVRM-proof' zijn. Zo niet, dan kun je bij het **Europees Mensenrechten- hof** in Straatsburg beklag doen. Dat ziet toe op de naleving van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en doet daar voor elk land bindende uitspraken over. Bij het Hof in Straatsburg lopen ruim 100.000 zaken. Dat laat zien dat er tussen de eisen van het EVRM en de praktijk in de Europese landen nog grote verschillen bestaan. Vooral uit Rusland, Turkije en Roemenië komen veel klachten. Maar geen enkel land is klachtenvrij. Ook Nederland niet.

De 27 lidstaten van de **Europese Unie** zijn allemaal lid van de Raad van Europa, naast landen als Rusland, Georgië, Turkije, Oekraïne maar ook Noorwegen, Zwitserland en IJsland. Binnenkort wordt de Europese Unie zelf ook lid van de Raad van Europa. Dat staat zo in het Verdrag van Lissabon.

alles aan wil doen. Want dat is nodig om weer parlements- en presidentsverkiezingen te kunnen organiseren. Zonder verkiezingen werkt een democratie niet, dat is ook de Palestijnen duidelijk.'

Hebben de Palestijnen daar nog zin in? De vorige verkiezingen werden door het Westen genegeerd.

'Nog erger: ik was er in 2006 namens de Raad van Europa bij, toen de Palestijnen voorbeeldige parlementsverkiezingen hielden maar een dag later al uit Amerika en Europa te horen kregen dat de verkeerde partij gewonnen had, namelijk Hamas. Daarna werd allerlei toegezegde steun gestopt en de nieuwe regering onder leiding van Hamas niet erkend. Dat heeft er zeker toe bijgedragen dat het later ook botste tussen Hamas en Fatah en dat het land in twee delen werd

opgesplitst: Gaza, waar Hamas in 2007 de macht gegrepen heeft, en de Westelijke Jordaanoever, waar de Palestijnse regering beperkte zeggenschap heeft maar waar in werkelijkheid de Israëliëse militairen de dienst uitmaken.'

President Abbas komt naar Nederland. Dat hoorde je tijdens je werkbezoek aan Palestina?

'Ja, hij komt in juni naar Nederland om zijn plannen over verzoening en verkiezingen uit te leggen. Dat is nodig ook. Nederland heeft in het verleden veel steun gegeven aan de Palestijnen, dat wordt erg gewaardeerd. Maar de nieuwe regering doet moeilijk over verschillende projecten. Dat hoorde ik toen ik op werkbezoek was. Nuttig werk wordt gestopt omdat Nederland ineens beren op de weg ziet. Een organisatie die in Israël op-

De **Parlementaire Assemblée** is een van de twee statutaire organen van de Raad van Europa, samen met het **Comité van Ministers**, dat de regeringen van de lidstaten vertegenwoordigt en Europese conventies vaststelt. Die gaan over onder andere sociale rechten, bescherming van kinderen en het tegen- gaan van mensenhandel, corruptie en terrorisme in Europa. De Assemblée vertegenwoordigt de politieke bewegingen in Europa en is een platform waar parlementariërs uit 47 Europese landen elkaar kunnen treffen en is, anders dan vaak gedacht wordt, geen onderdeel van de Europese Unie. De Assemblée bestaat uit 318 zetels, komt bijeen in Straatsburg en is de 'denktank' van de Raad. Vijf politieke fracties telt de Assemblée: een ervan is Verenigd Europees Links. SP-senator Tiny Kox is daarvan fractievoorzitter.

De Assemblée adviseert het Comité van Ministers over nieuwe conventies en politieke kwesties, en kiest de rechters van het Europees Mensenrechtenhof. De Assemblée kiest ook de **Secretaris-Generaal van de Raad van Europa**. Momenteel is dat de Noorse oud-premier Töbörjn Jagland (ook voorzitter van het Nobelprjscomité). Alle leden van de Assemblée hebben zitting in de nationale parlementen van de lidstaten.

gesloten gevangenen en hun families helpt, is nu na jaren van samenwerking ineens verdacht. Je denkt dan aan Geert Wilders, die zo ongeveer als laatste wereldburger Palestina nog steeds niet wil erkennen. En Israël is het enige land dat in het regeerakkoord wordt gemeld. Goed dus om het verhaal van de andere kant hier te komen vertellen. Ik heb Abbas voorgesteld om van Nederland meteen door te reizen naar Straatsburg, om de Raad van Europa toe te spreken. Hij zei meteen ja. Korte lijnen, daar houd ik van.'

Wat denk je, krijgen de Palestijnen de door hen gewenste nauwere samenwerking met de Raad van Europa?

'In oktober breng ik eindadvies uit. Mijn eerste bevindingen zijn positief ontvangen in Straatsburg. Ik heb met zowat alle relevante personen kunnen overleggen, van Hamas

Bijeenkomst met minister-president Essebsi van Tunesië.

Presidentieel comité Parlementaire Assemblée Raad van Europa tijdens persconferentie in Tunis.

foto Paolo Tre A3

Hoe bescheiden en voorzichtig was Europa? De Italiaanse premier Berlusconi omhelst Khadafi tijdens de 'vriendschapsdag' augustus 2010.

tot Fatah, van de president en de minister-president tot vakbonden en mensenrechtenorganisaties. En met de protesterende jongeren in het centrum van Ramallah, die verzoening en verkiezingen willen. Het was mooi om in Straatsburg te kunnen melden dat net nadat ik met president Abbas had gesproken in Ramallah, kopstukken van Hamas en Fatah voor het eerst sinds een jaar daar weer bij hem naar binnen liepen. Abbas preekt niet alleen verzoening, hij werkt er ook echt aan. Met succes: Fatah en Hamas onderhandelen weer over een regering van nationale eenheid en nieuwe verkiezingen. Dat helpt wel om de Assemblee te overtuigen, denk ik.'

Ga je ook met Israël praten?

'Niet over dit verzoek. Dat is een autonome aangelegenheid voor de Palestijnen. Toestemming vragen aan je bezetter, dat is wel al te bont. Maar ik heb natuurlijk mijn informele contacten en die zeggen dat Israël waarschijnlijk op dit punt geen problemen gaat maken. Ikzelf ben er ook van overtuigd dat het vooral ook voor Israël ontzettend goed is als de Palestijnse gebieden zich kunnen ontwikkelen tot een onafhankelijke, democratische rechtsstaat. Alleen dan kan Israël veilig en voorspoedig verder bestaan. Bij dit Palestijnse verzoek vond ik het belangrijker om te praten met de Palestijnse vakbonden, mensenrechtenorganisaties en universiteiten. Ik wilde weten of zij voordeelen zien in een nauwere samenwerking met

Europa. Iedereen die ik sprak, was eensgezind: zo'n samenwerking maakt onze positie hier, tegenover onze regering, ook sterker. We kunnen dan een beroep doen op onze mensenrechten, in ons land.'

Je was in Palestina en zojuist in Tunesië, waar de Arabische Lente begon en redelijk vreedzaam verliep. Maar in buurland Libië wordt volop gevochten en bombardeert de NAVO de troepen van Khadafi. Is dat ook nog lente?

'We leven in vreemde tijden. De Arabische bevolkingen revolteren, de NAVO is druk doende met interveniëren en bombarderen, de Europese Unie denkt na over waar en hoe te investeren. De Raad van Europa wil vooral adviseren en assisteren. Van mij mag het bombarderen meteen stoppen en zetten we in op een staakt-het-vuren in Libië. En we moeten in de andere landen niet meteen weer het eigenbelang vooropstellen als het om investeren gaat, maar zoeken naar duurzame economische samenwerking met de Arabische wereld. Voor wat het adviseren en assisteren betreft, wil ik dat leidend is wat de landen waar is afgerekend met autoritaire regimes, zelf willen. Dan kan een organisatie als de Raad van Europa aangeven wat in die omstandigheden wellicht het meest effectieve kiesstelsel is, of welke grondwet het beste past bij wat je wilt. Europa heeft in het verleden vaak bedacht wat goed is voor de Arabische wereld. Nu is het aan de mensen daar om uit te maken wat ze willen. Als wij

hen daarbij kunnen helpen, prima. Dan heb je het over echte internationale solidariteit.'

Gaat het goed komen met Tunesië?

'Het goede nieuws is dat er heel wat in gang is gezet om de revolutie tot een succes te maken. Minder goed is dat er nog veel aanhangers van het oude regime op allerlei posten zitten, bij de politie, in het justitiële apparaat, in de mediasector. Ronduit zorgelijk is de invloed van de burgeroorlog in buurland Libië. De economische schade is groot, de handel met Libië is stilgevallen, en er komen veel minder toeristen. Dat kan politieke gevolgen hebben. Interim-president Mebazaa is erg bang voor een Iraaks scenario bij de burens en ziet weinig heil in de militaire interventie van de NAVO. Voor je het weet gaat het jarenlang mis in Libië, zei hij. Een begrijpelijke zorg en een extra reden om zo snel mogelijk tot een staakt-het-vuren te komen in Libië.'

Hoe ziet de Arabische wereld er over tien jaar uit, denk je?

'Dat is niet te voorspellen. Het kan alle kanten op. De geschiedenis van de Arabische wereld is geschreven, de toekomst wordt nu gemaakt.'

 www.sp.nl/wereld

tekst Rob Janssen

GEEN UITSTEL MAAR AFSTEL!

Tienduizenden studenten kwamen de afgelopen maanden in verzet tegen de bezuinigingsplannen van de regering op het hoger onderwijs. De studentenacties worden gesteund door ROOD, jong in de SP, en breed gedragen binnen de partij. Zo liep ook Tweede Kamerlid Manja Smits mee in de studentendemonstratie van 12 april (foto). Inzet van deze demonstratie was het plan van de staatssecretaris van Onderwijs, Halbe Zijlstra (VVD), om studenten die vertraging oplopen tijdens hun studie te beboeten met een collegegeldverhoging van 3.000 euro. Zo'n boete is oneerlijk en onnodig. De meeste langstudeerders lopen hun vertraging immers onvrijwillig op, door ziekte of een verkeerde studiekeuze. Andere belangrijke oorzaken van studievertraging zijn bijbanen of kennisverbreding door bestuursfuncties, stagereizen of het volgen van extra vakken. Daags na de demonstratie liet Zijlstra weten dat de studieboete nog een jaar wordt uitgesteld. ROOD-voorzitter Leon Botter: 'Actievoeren helpt dus, maar de strijd is nog lang niet gestreden. Met het uitschuiven van de boete hebben we tot volgend jaar de tijd om het verzet nog groter te maken, want deze domme bezuiniging moet gewoon van de baan. Bovendien wil het kabinet nog 200 miljoen bezuinigen op universiteiten en master-studenten hun beurs afpakken. Actie tegen dit kabinet blijft dus nodig.'

tekst Daniël de Jongh
foto Bas Stoffelsen

> GROTE ACTIEBEREIDHEID TEGEN OV-KAALSAG

foto: Bart van Kent

Het personeel van de gemeentelijke vervoersbedrijven in Amsterdam (GVB), Den Haag (HTM) en Rotterdam (RET) heeft in april een dag gestaakt. Dat gebeurde uit protest tegen de kabinetsbezuinigingen op

het openbaar vervoer in die steden. 'Dit kabinet wil 120 miljoen bezuinigen op het openbaar vervoer in de drie grote steden, maar vergeet dat die beoogde bezuiniging allang behaald is de laatste jaren. Eigenlijk

wil minister Schultz voor ruim 280 miljoen euro bezuinigen. Dat zou het einde betekenen van goed openbaar vervoer in de drie grote steden', sprak Emile Roemer de actievoerders in Den Haag toe. Daarnaast richt de woede van de duizenden mensen in het openbaar vervoer zich op het voornemen van dit kabinet en de PVV om de drie steden te dwingen om hun openbaar vervoer aan te besteden. Roemer: 'Dat betekent dat de wethouders in die drie steden, tegen hun zin in, hun vervoersbedrijven moeten gaan verpatsen.' Die drie wethouders zijn overigens allemaal van VVD-huize.

Zoals de SP de actievoerders steunt, zo ondersteunden de ov-medewerkers uit Rotterdam, Amsterdam en Den Haag ook elkaars acties. De moed hebben ze zeker nog niet opgegeven. De Rotterdamse SP-fractievoorzitter Leo de Kleijn: 'In 2006 dacht men ook dat de fusie van de RET en Connexxion in Randstadbus een voldongen feit was. Maar met de acties hebben de RET-medewerkers dit toen tegen kunnen houden. Ook deze plannen kunnen we met actievoeren tegenhouden.'

> 'TOTALE STRAFFELOOSHEID MULTINATIONALS'

Een internationaal strafhof voor arbeids- en milieumisdrijven door de industrie, dat bepleiten de Italiaanse advocaat Sergio Bonetto en de Franse professor Annie Thébaut-Mony, oprichtster van een internationaal netwerk voor asbestslachtoffers. Bonetto vertegenwoordigt Italiaanse slachtoffers tijdens het momenteel in Turijn lopende proces tegen Etex, de Italiaanse divisie van asbestproducent Eternit. Bob Ruers, advocaat van het Comité Asbestslachtoffers, vindt het idee voor een internationaal strafhof 'zeer interessant'. 'Maar internationaal-juridisch gezien moet daarvoor nog heel veel uitgezocht worden. Zo is de verjaringstermijn (de tijd waarbinnen je als asbestslachtoffer naar de rechter kunt stappen –red.) in vrijwel elk land anders. Maar niettemin, het is zeker de moeite waard', aldus Ruers, die in het kader van genoemd proces nauwe contacten onderhoudt met Sergio Bonetto. Al twee keer reisde hij namens het Comité af naar Italië. 'De kennis die we in Nederland opdeden tijdens processen tegen Eternit is zeer welkom in Turijn. En ons boek 'Het Asbestdrama' (dat Ruers samen met het Wetenschappelijk Bureau van de SP

Bob Ruers.

schreef – red.) wordt daar veel gebruikt.' Ruers kan geen inschatting maken over hoe het proces gaat aflopen. Maar het idee dat 'multinationals tot nu toe door-

gaans een totale straffeloosheid genieten als het op welzijn van de arbeiders aankomt' (Bonetto op nieuwssite knack.de) blijft ook voor Ruers een drijfveer.

foto: Suzanne van de Kerk

Dorien Pessers en Karel Glastra van Loon tijdens het Stop de uitverkoop-debat in Amsterdam.

VROEG OF LAAT: STOP DE UITVERKOOP

Op 1 mei 2001, deze maand tien jaar geleden, is in NRC Handelsblad een manifest verschenen van het burgerinitiatief 'Stop de uitverkoop van de beschaving'. Het manifest keert zich in duidelijke woorden tegen de terugtrekkende overheid, tegen het veronachtzamen van de publieke zaak en tegen de alomtegenwoordigheid van het marktdenken. Uit het manifest: 'Als de beschaving een kleed is dat mensen door de eeuwen heen samen hebben geweven (...) dan zien we nu dat er gaten beginnen te vallen in dat kleed.'

De initiatiefnemers van 'Stop de uitverkoop van de beschaving' waren kopstukken uit de cultuur, wetenschap en politiek: milieu-activist Wouter van Dieren, zanger Bob Fosko, econoom Arjo Klamer, predikant Huub Oosterhuis, schrijfster en cabaratière Nilgün Yerli, programmamaker Harry de Winter, hoogleraar en columnist Dorien Pessers en cabaretier Freek de Jonge. Ook de schrijvers Mies Bouhuys en Karel Glastra van Loon

(beiden later overleden, in respectievelijk 2008 en 2005) behoorden tot de initiatiefnemers. En natuurlijk toenmalig SP-leider Jan Marijnissen, die in de Tweede Kamer al sinds 1994 de kritiek op de uitverkoop verwoordde als geen ander.

In het manifest staan concrete voorbeelden van sectoren, waar het mis dreigt te gaan: 'Sectoren als zorg, onderwijs, openbaar vervoer en veiligheid lenen zich niet voor verzelfstandiging, privatisering en marktwerking, net zo min als het gevangeniswezen, de politie en de brandweer. "De markt" brengt onmiddellijk een inbreuk teweeg op belangrijke sociale waarden, bijvoorbeeld door ongelijkheid te creëren als het gaat om toegang en kwaliteit.'

Het eerste doel van het manifest is al snel bereikt: het debat op gang brengen. Er zijn veel reacties verschenen in de media en op 12 juni is er een groot openbaar debat ge-

houden in Felix Meritis in Amsterdam (foto). Daarbij blijkt onder andere dat critici van het initiatief niet geloven dat de gevolgen van marktwerking zo desastreus zijn. Het Wetenschappelijk Bureau brengt daarom in de maanden daarna een viertal rapporten uit, waarin de uitverkoop wordt geanalyseerd. In 'De uitverkoop van de energie' laten Ronald van Raak en Nico Schouten zien dat liberalisering in het buitenland niet hebben geleid tot de beloofde voordelen voor consumenten. In 'De uitverkoop van het openbaar vervoer' komen de mindere service voor reizigers en de slechtere arbeidsvoorwaarden van werknemers aan bod. In 2008 is hier nog een vervolg op geschreven, toegespitst op het regionale vervoer met de titel 'Komt de bus wel zo?'. Het rapport 'De uitverkoop van publieke diensten' laat zien dat de gevolgen van liberalisering van taxi, politietaken, rechtsbijstand, afvalverwerking, kabeltelevisie en notariaat slecht uitpakt. De privatisering van de uitvoering van sociale zekerheid is het onderwerp van 'De uitverkoop van de sociale zekerheid'. De conclusies van al die onderzoeken ondersteunen het gelijk van de opstellers van het manifest 'Stop de uitverkoop van de beschaving'. Maar de regeringspartijen in die jaren willen het niet horen. Wel lukt het de SP op onderdelen om de uitverkoop te stoppen – bijvoorbeeld van het openbaar vervoer in de grote steden.

1 mei 2011. Tien jaar na het manifest komt er een parlementaire enquête naar de gevolgen van vijftig jaar privatiseren. Ondanks verzet van CDA, VVD en SGP gaat voor het eerst in de geschiedenis de Eerste Kamer een parlementaire enquête houden. SP-fractievoorzitter in de Eerste Kamer Tiny Kox, mede-initiatiefnemer van de enquête: 'We zijn niet uit op politieke koppensnellerij. We willen weten of een kwart eeuw van privatisering van overheidsdiensten de burgers bracht wat werd verwacht – of niet.' Op 23 mei wordt de nieuwe Eerste Kamer gekozen. In een nieuwe samenstelling zal de Senaat onderzoek gaan doen naar een van de meest ingrijpende maatschappelijke hervormingsprocessen van de afgelopen decennia: de uitverkoop van de beschaving.

 Het manifest is te vinden op:
www.stopdeuitverkoop.nl

 Rapporten van het Wetenschappelijk Bureau:
www.sp.nl/onderzoek

Spanning, het blad van het Wetenschappelijk Bureau, heeft in mei als thema 'De terugtrekkende overheid' www.sp.nl/nieuws/spanning

> NADIM YOUSSEF

Een van de slachtoffers van de schietpartij op 9 april in winkelcentrum de Ridderhof in Alphen aan de Rijn was Nadim Youssef. Youssef was actief in de SP-afdeling Alphen aan de Rijn. Hij kwam als vluchteling naar Nederland, nadat er in 2005 een aanslag op zijn leven was gepleegd met een bom, die hij tenauwernood overleefde. Hij was in Nederland nog steeds onder behandeling vanwege zijn verwondingen. Youssef kwam op voor de Koerden in Syrië en was dichter.

Gerard Harmes, waarnemend voorzitter van de SP-afdeling, sprak op de begrafenis van Youssef. Harmes: 'Het drama dreunt nog na in de Alphenese gemeenschap. Er zijn veel mensen die niet naar De Ridderhof durven. Iedereen kent wel mensen die ermee te maken hebben. Het dagelijks leven gaat weer door, maar de impact blijft enorm.' Tijdens zijn toespraak op de begrafenis las Harmes een gedicht van Youssef voor – voor de gelegenheid samen met de broer van Nadim, Hanif die zelf ook dichter is, in het Nederlands vertaald. Harmes: 'We hebben dit samen met de familie uitgekozen omdat het over vrijheidsstrijd en liefde gaat.'

Zoals het gezicht van mijn land

Mijn liefde is een woeste zee dwars over de grenzen van het bestaan

Kondigt de zin van eeuwigheid aan zoals het kloppen van je hart

En jij bent de opwindende van mijn golven, ik omarm je 's ochtends en 's avonds zoals een bries die uit de velden van de olijfgaarden komt.

Dronken van geluk en je liefde precies zoals de stralen van de zon.

Mijn liefde is een groene lente, het goddelijke voedsel geroosterd door het vuur van Anahita tegen het kwaad van de wereld.

Jouw ogen zijn verboden gedichten zoals de vrijheid die beknot is

Ik executeer de geheimen zoals mijn wensen en dromen en je lippen zijn verdrietige snaren zoals het gezicht van mijn land.

(Anahita is een Perzische godin van de liefde en van vruchtbaarheid - red)

> NIEUW LEVEN IN EEN OUDE WIJK

Als het gaat om bevolkingskrimp, is Zuid-Limburg een van de koplopers van Nederland. Toch is het de bewoners van de oude mijnwerkerswijk Passart in Heerlen gelukt om hun buurt nieuw leven in te blazen en delen van Passart van de sloop te redden. Heel wat panden stonden al tijden leeg en waren al dichtgetimmerd. Maar vier jaar lang strijd, samen met de SP, heeft succes gehad: de sloop is voorkomen en de wijk krijgt een opknappingsplan. Emile Roemer kwam naar Heerlen om het actiecomité Oude Passart te feliciteren. SP-raadslid Ron Meyer: 'Het is niet makkelijk om in een krimpsituatie op te komen voor een wijk die voor een groot deel bestaat uit woningen uit 1918, waarvan er ook nog eens een aantal op de nominatie staan voor sloop. Maar het is – met hulp van de gemeente en de woningcorporatie – uiteindelijk gelukt.' Momenteel voeren de bewoners overleg over welke bestemming de leegstaande panden moeten krijgen. Allerlei ideeën passeerden inmiddels de revue: een jeugdhonk, een atelier en een buurtwinkel behoren tot de mogelijkheden.

> WARMPJES

'Topbestuurder krijgt weer 30 procent erbij' – onder koppen als deze meldden de media in de maand april dat topbestuurders er warmpjes bij zitten. De bestuurders van de vijftientig belangrijkste beursgenoteerde bedrijven zijn er in 2010 gemiddeld 30 procent op vooruitgegaan. Zelfs als prestaties niet gehaald worden, worden via omwegen toch bonussen uitgekeerd. SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut pleitte in de Kamer voor een verbod op bonussen. Ook wil de SP dat managers onder de normale cao vallen. Karabulut: 'Het probleem is dat een bonus vooral winst op de korte termijn beloont, ook wanneer dit op de lange termijn een bedrijf of de economie schaadt. Managers zijn ook gewoon mensen in dienst van een bedrijf en moeten daarom – net als de rest van het bedrijf – gewoon beloond worden volgens de cao-afspraken die werkgevers met de vakbonden hebben gemaakt.' Het kabinet weigert echter in te grijpen. Ook vond minister Kamp het geen goed idee om alle andere werknemers dan eveneens een salarisverhoging van 30 procent te gunnen.

> VERZET GROEIT WEER

In 1992 was Remi Poppe erbij: de aanleg van het Volksbos, door bewoners van Maassluis en Vlaardingen. In de Lickebaertpolder dreigde

vernietiging van natuur door grootschalige giftige afvalstort. Remi Poppe, toen gemeenteraadslid in Vlaardingen, startte een actie met bewoners om het gebied te redden, onder de naam 'Groeidend Verzet'. Op 12 december 1992 plantten achttien mensen een bos met maar liefst zestien duizend bomen op het omstreden terrein. De stort ging niet door en het Volksbos bleek een grote bijdrage te leveren aan de natuur in de Lickebaertpolder. Nu, bijna twintig jaar later, moet er weer verzet gaan groeien. Er zijn namelijk plannen voor een zogenaamde 'Blankenburgtunnel', dwars door het door de bewoners bevochten gebied. Poppe, die in de tussentijd jarenlang SP-Tweede Kamerlid is geweest, komt weer in actie: 'Er lopen al protesten, onder andere Blankenburgtunnel Nee. Ik wil ervoor zorgen dat de mensen die in Groeiend Verzet zaten tegen de snode plannen van toen, zich nu weer aansluiten. Er waren in 1992 hele schoolklassen die hebben meegeholpen. Die kinderen zijn nu zelf jonge volwassenen. Ik hoop dat zij nu, net als hun ouders toen, massaal bezwaar maken.' Op www.volksbos.nl is meer te lezen over de plannen en de actie.

> STOP STOPWATCHZORG

Op voorstel van SP-Kamerlid Renske Leijten heeft de Tweede Kamer een duidelijke boodschap aan het kabinet gegeven: de stopwatchzorg in verpleeg- en verzorgingshuizen moet onmiddellijk gestopt worden. Leijten: 'De stopwatchzorg is over komen waaien uit de thuiszorg. Iedere handeling die een medewerker doet, mag maar een bepaald aantal minuten of seconden duren. Medewerkers in de zorg worden er helemaal gestoord van. Iedereen ziet dat stopwatchzorg een uitvinding is van managers die hun personeel niet vertrouwen.' Na jarenlange kritiek van de SP concludeerde ook de Inspectie voor de Gezondheidszorg onlangs dat de minutenregistratie een zeer demotiverend effect heeft op werknemers in de zorg. En nu is de Kamer ook om. Leijten: 'Laat zorgpersoneel zelf bepalen waar ze hun prioriteiten leggen.'

10.000 DEMONSTRANTEN TEGEN KERNCENTRALE

'DIT IS GEEN KWESTIE VAN LINKS OF RECHTS'

Het leek een tijdje stil rond kernenergie, maar de discussie is weer helemaal terug van weggeweest. Zaterdagmiddag 16 april kwamen ruim 10.000 mensen naar de Dam in Amsterdam voor een manifestatie tegen een tweede kerncentrale bij Borssele.

De ramp in Japan heeft bijgedragen aan het oplevende verzet, maar vormde volgens Marjolein Buijssen van Greenpeace niet de aanleiding voor de manifestatie: 'Afgelopen jaren waren er geen concrete plannen. Nu is er een krappe politieke meerderheid voor een nieuwe kerncentrale, waar het kabinet per se gebruik van wil maken. Maxime Verhagen gaat stoicijs door, ondanks de ramp in Japan en de publieke opinie die tegen is.' Hoe de Tweede Kamer zal reageren op de plannen voor een tweede kerncentrale is voorafgaand aan de manifestatie nog niet duidelijk. Vooral de PvdA hield tot nu toe

een slag om de arm, omdat de partij niet principieel tegen kernenergie is. SP-Tweede Kamerlid Paulus Jansen sluit kernenergie op lange termijn ook niet helemaal uit. 'We zijn wel altijd tegen een tweede kerncentrale in Borssele geweest, omdat het nu geen alternatief is. Er is nog geen oplossing voor het afvalprobleem en deze kerncentrale blokkeert de ontwikkeling van duurzame energie.'

Op het podium geeft Job Cohen eindelijk duidelijkheid: de PvdA is tegen een tweede kerncentrale in Borssele. Voor Jolande

Sap van GroenLinks is dit een belangrijke doorbraak en ze benadrukt de nieuwe linkse eensgezindheid: 'Nu maar hopen dat de PvdA bij dit standpunt blijft, want we hebben kernenergie helemaal niet nodig: er zijn voldoende alternatieven.' Ook Emile Roemer houdt, onder luid applaus van de demonstranten, een pleidooi tegen Borssele II. 'Het kabinet frustreert hiermee de overgang naar echt duurzame energie. Maar dit is geen kwestie van links of rechts. Ook veel CDA'ers en VVD'ers zijn tegen kernenergie. Het is nu zaak om met ons allen de handen ineen te slaan!'

 www.sp.nl/milieu/

tekst Jola van Dijk
foto's Jos van Zetten

'DIT IS BELANGRIJKER'

Veel mensen waren in het verleden ook aanwezig bij de massademonstraties tegen kernenergie. Maar de Dam staat zeker niet alleen met oudgedienden vol. De tienjarige Yasmin Schwencke uit Haarlem zou eigenlijk gaan muurklimmen. 'Ik ben toch liever hier, dit is belangrijker.' Samen met haar moeder en twee buurvrouwen is ze naar Amsterdam gekomen. Ze vinden de risico's van kernenergie te groot. Moeder Mattanja: 'Met het afval kun je niets beginnen en voor de grondstoffen zijn we afhankelijk van slecht bestuurd landen.' Dan ziet Yasmin ineens haar opa Gerard en oma Adrie rondlopen. Zij waren er in de jaren tachtig ook bij. Zonder het van elkaar te weten is de hele familie nu weer gaan demonstreren. Het familiekiekje is compleet wanneer even later de dochter van een van de buurvrouwen aanschuift: SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten.

KIEKEBOE!

- › De almaar voortschrijdende verstedelijking zet het leven van dieren danig op z'n kop. Zo zingen er, in weerwil van het provinciale volkslied, geen nachtegaaltjes meer in Limburgs 'bronsgroen eikenhout': ze zijn verhuisd naar de duinen in het westen van ons land.
- › De ene diersoort past zich makkelijker aan de veranderende omstandigheden aan dan de andere. Zo slaan vogelaars alarm over de afname van het aantal koekoeken, maar eet de blauwe reiger zijn buikje rond bij stadsvijvers en snackbars.
- › De Franse fotograaf Laurent Geslin ging gedurende vijf jaar op stadssafari in heel Europa en maakte verrassende foto's van dieren die hebben weten te overleven in stedelijke gebieden.
- › Foto 1: kiekeboe! Een bruine beer klimt over een muur om voedsel te zoeken tussen het vuilnis in de Roemeense stad Brasov.
- › Foto 2: de grijze eekhoorn kwam oorspronkelijk alleen voor in de Verenigde Staten, maar zijn sprongen zijn tegenwoordig ook in Engelse steden te bewonderen.
- › Foto 3: deze ijsvogel toont zich een ware evenwichtskunstenaar op het wiel van een winkelwagentje.
- › Foto 4: wilde zwijnen op zoek naar voedsel in de straten van Barcelona.

foto's Laurent Geslin, Nature Picture Library

3

4

CAO

In Nederland worden de afspraken over loon, werktijden en vakantiedagen door de vakbonden en werkgevers gezamenlijk geregeld in cao's (collectieve arbeidsovereenkomsten). De grote bedrijven willen dat de lonen in heel Europa omlaag gaan, om meer winst te kunnen maken. Ze worden geholpen door de Europese Commissie. Zonder dat de werknemers er iets over te zeggen hebben, wil de Commissie kunnen ingrijpen als zij vindt dat de lonen teveel stijgen. De SP en de vakbonden willen geen Europese bemoeienis met onze cao's.

ZORG

Als het aan Brussel ligt moet je straks kiezen in welk ziekenhuis in Europa je verzorgd wordt, zodat deze ziekenhuizen winst kunnen maken op 'zorgtoeristen'. De SP wil geen zorgmarkt waar geld wordt verdiend aan zieke mensen. De Europese Commissie wil ook kunnen ingrijpen als de zorgkosten in haar ogen uit de hand lopen. Een slecht idee: als wij in Nederland veel geld willen reserveren voor zorg, dan is dat onze zaak.

PENSIOEN

Het Nederlandse pensioenstelsel is een van de allersterkste ter wereld. Dat komt omdat er in Nederland goede afspraken zijn gemaakt. In veel andere Europese landen zijn de pensioenen veel minder goed geregeld. De Europese Commissie is bang voor de gevolgen van die onzekere pensioenen. Ze willen daarom bijvoorbeeld de pensioenleeftijd voor de hele Europese Unie gaan regelen. De SP zit niet te wachten op voorstellen van de Europese Commissie om de pensioenleeftijd te verhogen.

ONDERWIJS

De Europese Unie wil meer invloed op hoe wij onze scholen en universiteiten inrichten. Het gaat Brussel vooral om de belangen van de werkgevers: het onderwijs moet toegesneden worden op de behoeften van de markt. Ook wil

Brussel concurrentie in het hoger onderwijs. De SP wil juist meer investeren in onderwijs, meer kwaliteit en meer zeggenschap voor leraren, studenten en ouders. Niet managers moeten over het onderwijs beslissen maar de leraar. Brussel, dat dol is op managers, moet niet over ons onderwijs gaan.

GEVANGEN IN DE REGELS VAN EUROPA

SP-Europarlementariër Dennis de Jong is het zat. 'Brussel' trekt zoveel macht naar zich toe dat het tijd is voor de tegenaanval. Die begint met het informeren van mensen, want die worden verkeerd voorgelicht over Europa. De Jong: 'Rutte misleidt ons.'

Wat is er aan de hand?

'Het bestuur van de Europese Unie, de Europese Commissie, en de Europese regeringsleiders willen Europa 'concurrerder' maken. Niet door te investeren in goed onderwijs en innovatie, maar door lonen en arbeidsvoorwaarden te verslechteren. Over de ruggen van gewone mensen dus.'

Maar Brussel gaat toch niet over onze lonen?

'De Commissie mag al ingrijpen als bepaalde 'indicatoren' van de economie van een lidstaat niet naar de zin zijn van Brussel. Rutte misleidt ons als hij zegt dat we geen bevoegdheden naar Brussel overhevelen. Zijn eigen minister van Financiën, De Jager, is op dit moment samen met zijn collega's die indicatoren driftig aan het invullen. We hebben het over lonen, pensioenen, overheidsuitgaven, huizenprijzen, ga zo maar door. Als je als land niet aan het streefcijfer

voldoet, bijvoorbeeld als de lonen volgens Brussel te snel stijgen, krijg je miljardenboetes. Zo wordt de Europese economische regering stap voor stap ingevoerd.'

Waarom horen we hier niks over?

'De meeste mensen hebben geen flauw benul van wat hen boven het hoofd hangt. De regering vertelt niet eerlijk wat er gebeurt. De strijd tegen de 'klauwen van Europa' begint er dus mee dat mensen weten wat er speelt. We hebben een website opgezet, waar mensen uitleg kunnen vinden.'

Is de SP tegen Europa?

'Nee, helemaal niet. Wij hebben allerlei ideeën over hoe Brussel goede dingen kan doen. Bijvoorbeeld een minimum afspreken voor de winstbelasting. Dat voorkomt dat landen steeds lagere belastingen heffen om zoveel mogelijk bedrijven aan te trekken. Andere goede ideeën: een Europese

bankenbelasting, een belasting op financiële transacties, zodat je het casinokapitalisme afremt. En wat dacht je van een minimumloon in heel Europa, gekoppeld aan de welvaart van een land?'

Waarom is dat er allemaal nog niet?

'Dat komt door de enorme invloed die lobbyisten van grote bedrijven hebben in Brussel. Europa maakt haast met alle maatregelen die in het belang zijn van de grote bedrijven, maar staat vrijwel stil als het gaat om de belangen van gewone mensen. Europa pakt niet de speculanten aan maar de gewone werknemers, Europa beperkt niet de bonussen maar wel de lonen.'

Wat gaat de SP doen aan de klauwen van Europa?

'Mensen informeren, de media opzoeken, bondgenoten vinden, actie voeren; alles wat nodig is. De vakbond is een natuurlijke bondgenoot, want de klauwen van Europa ondergraven ook hun recht om collectief te onderhandelen. Op 24 juni moet Rutte ja of nee zeggen bij de Europese Raad. wij voeren de druk op om ervoor te zorgen dat hij een veto uitspreekt.'

www.sp.nl/europa/klauwen

> HET NOORDEN VECHT VOOR WERK

foto: SP-Groningen

Rosita van Gijlswijk (r), SP-gemeenteraadslid in Groningen: 'Het is heel lang geleden dat er in Groningen zo'n grote demonstratie is geweest. Er waren stadswachten, werknemers van het kringloopbedrijf en andere mensen met een gesubsidieerde baan. En er waren veel mensen die uit solidariteit meeliepen.'

In het noorden van het land wordt massaal actie gevoerd tegen de bezuinigingen op de sociale werkplaatsen en de gesubsidieerde arbeid. In Groningen zijn 13 april zo'n duizend mensen de straat op gegaan om te protesteren tegen de gemeentelijke plannen om gesubsidieerde banen te schrappen.

In Friesland nemen SP'ers uit Leeuwar-

den, Heerenveen en Smallingerland enquêtes af bij de regionale werkvoorziening Caparis. De SP heeft afgelopen tijd flinke kritiek geuit op Caparis omdat er een groot tekort is, dat samen met de kabinetsplannen ten nadele zal komen van de werknemers. Ondanks die voorgeschiedenis kreeg de SP alle ruimte om met de werknemers te praten. Jos van der

Horst van SP-afdeling Smallingerland: 'Alle poorten gingen voor ons open, de enquête hing op het prikbord en iedereen nam een formulier aan. We hadden 240 formulieren meegenomen, maar er kwamen veel meer mensen naar ons toe. Dat hadden we nog nooit gemaakt, dus hebben we nu enquêtes bij laten drukken.'

www.armoedewerkt.net

> STREEP DOOR ELEKTRONISCH PATIËNTENDOSSIER

foto: Daniel Cohen

De Eerste Kamer heeft unaniem het wetsvoorstel voor het elektronisch patiëntendossier (EPD) verworpen nadat minister Schippers weigerde het voorstel

in te trekken. Het EPD zou ervoor gaan zorgen dat zorgverleners in het hele land altijd bij ieders medische gegevens kunnen. SP-senator Tineke Slagter,

voorzitter van de senaatscommissie voor gezondheidszorg: 'Tegen beter weten in is het plan voor een landelijk superstelsel jarenlang doorgezet. We hebben weinig baat bij een landelijk stelsel, maar lopen volgens deskundigen wel allerlei risico's, bijvoorbeeld voor de bescherming van gegevens. De SP pleit al lange tijd voor kleinschaligheid, dicht bij de patiënt en de zorgverlener, de huisarts, de apotheek.' SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten pleit voor een parlementair onderzoek: 'Veertien jaar is er gediscussieerd over dit systeem. Er is inmiddels zonder wettelijke basis 300 miljoen euro uitgegeven. De politiek neemt zichzelf niet serieus, wanneer ze niet bereid is te analyseren hoe goedbedoelde plannen kunnen ontsporen.'

www.sp.nl/zorg

> RESPECT! DE STAKING VAN DE SCHOONMAKERS IN 2010

Op donderdag 22 april 2010 kwam er een einde aan de langst durende staking sinds 1933. Na negen weken staken vierden de schoonmakers de overwinning. En dat in een tijd dat veel commentatoren de vakbeweging 'niet meer van deze tijd' noemen! In deze uitgave van het Wetenschappelijk Bureau van de SP kijken Sjaak van der Velden en Diederik Olders terug op dit succesvolle voorbeeld van strijd tegen de neoliberale uitwassen van de maatschappij. Het boek bevat interviews met schoonmakers en organizers, een terugblik op het verloop van de staking, een vergelijking met de schoonmakersstaking van eind jaren veertig en veel foto's. Daarmee wordt in beeld gebracht hoe de schoonmakers hun bijdrage leverden aan – in de woorden

van organizer Said Afalah – 'een strijdbare samenleving'.

U kunt 'Respect!' bestellen voor € 5,- in de SP-webshop: www.sp.nl/shop

> SP-SUCCES: LEEFTIJDSCHECK VOOR SMS-DIENSTEN

'Iedereen kent ze wel, de reclames voor ringtones op je mobiel, het via sms uitzoeken hoe goed je bij je vriendje past of het laatste filmpje voor op je telefoon. Deze reclames zijn duidelijk gericht op jongeren. Maar wat een hoop jongeren niet weten, is dat ze hiermee een abonnement afsluiten en zo een hoop geld kwijt zijn', zegt SP-Kamerlid Sharon Gesthuizen. Aan de schulden die daarvan het gevolg zijn, komt nu een einde. Door een SP-voorstel moeten aanbieders van SMS-abonnementen voortaan vóóraf controleren of hun klant meerderjarig is. De verantwoordelijkheid ligt dus bij de aanbieder.

www.sp.nl/economie

> VRUCHTBARE AARDE

De effecten van het plan van de SP om begin 2012 tweehonderd SP-afdelingen te hebben, beginnen zichtbaar te worden. In maar liefst zestig gemeentes zijn SP'ers leden aan het werven, contacten aan het leggen, aan het polsen wat er speelt bij de mensen en van zich te laten horen. De tussenstand laat zien dat het plan 'Op naar 200 afdelingen' in vruchtbare aarde is gevallen. Staat uw gemeente er niet bij? Neem contact op met de voorzitter van de afdeling waaronder uw woonplaats valt en help mee met zaaien!

● SP-afdelingen

★ Afdelingen in oprichting die op het punt staan SP-afdeling te worden

Gelderland: Oude IJsselstreek
Limburg: Gennep

🌿 Werkgroepen en afdelingen in oprichting

Groningen:
Hoogezand-Sappemeer
Appingedam
Slochteren
Haren
Veendam
Vlagtwedde

Friesland:
Franekeradeel
Ooststellingwerf
Lemsterland

Drenthe:
Noordenveld
Borger Odoorn
Midden-Drenthe
De Wolden

OP NAAR DE
200
AFDELINGEN!

> BESTE-MOTIE

Ad Scheepbouwer, voorzitter van de raad van commissarissen van het Havenbedrijf Rotterdam, vertrekt uit onvrede over het salarisbeleid. Hij botste met de Rotterdamse gemeenteraad naar aanleiding van de 'motie-Beste' van SP-fractievoorzitter Leo de Kleijn. Daarin wordt bestuurders in Rotterdam via een brief (met als aanhef 'Beste ...') vriendelijk verzocht topsalarissen vrijwillig te verlagen. Uit de brief: 'Dat zou een prachtig gebaar zijn naar al die Rotterdamers die de komende jaren te maken zullen krijgen met de gevolgen van de bezuinigingen. Bovendien zou het veel goodwill opleveren voor je bedrijf en voor jou als sociaal en publiek bestuurder.' Scheepbouwer, verantwoordelijk voor het salaris van de directeur van het havenbedrijf (€ 470.000), voelde zich niet aangesproken. Met het welbekende argument dat je anders goede mensen verliest aan het buitenland, maakt De Kleijn korte metten: 'De havendirecteur van New York, die er overigens ook nog het vliegveld bij doet, verdient 200.000 dollar.' Dat is omgerekend ongeveer € 140.000 euro, ver onder de Balkenendenorm.

> ONTMANTELING ZIEKENHUIS DELFZIJL

'Ambulances mogen wel Ferrari's zijn om te bereiken dat een patiënt tijdig in het ziekenhuis in Winschoten ligt', aldus Harry Rozema van de SP in Appingedam. Als de afslanking van het ziekenhuis in Delfzijl doorgaat blijft er volgens hem alleen een 'luke EHBO-post' over. Voor de lokale SP onverteerbaar, dus is men een handtekeningactie in Appingedam en voor de deuren van het ziekenhuis in Delfzijl gestart. Op de website appingedam.sp.nl kunnen mensen de petitie steunen. Ook de mening van het personeel over deze maatregel wordt in beeld gebracht.

> EINDE AAN TORENHOGHE INCASSOKOSTEN

In 2008 presenteerde de SP het rapport 'Incasso? In-kassa!' over de belachelijke kosten die incassobureaus rekenen. Naar aanleiding van het rapport maakte toenmalig minister Hirsch-Ballin een wet met daarin de SP-voorstellen, die in april is aangenomen. Alle kosten vallen vanaf nu binnen het vaste tarief van maximaal 15 procent, behalve het minimumtarief van € 40 voor hele kleine vorderingen. Een van de voorstellen van de SP zat nog niet in de wet, namelijk dat incassobureaus vorderingen moeten samenvoegen om hoge incassokosten te voorkomen. Maar ook daarvoor vond SP-Kamerlid Paul Ulenbelt een meerderheid in de Tweede Kamer.

www.sp.nl/werk

Noord-Holland:

Beverwijk
Heemstede
Bussum

Utrecht:

Leusden
Woerden
Bunnik
Houten

Flevoland:

Noordoostpolder

Zuid-Holland:

Leiderdorp
Voorschoten
Pijnacker-Nootdorp
Westland
Ridderkerk
Barendrecht
Zwijndrecht

Overijssel:

Hardenberg
Dalfsen
Oldenzaal

Gelderland:

Harderwijk
Nijkerk
Ede
Overbetuwe
Lingewaard
Beuningen
Tiel

Noord-Brabant:

Oirschot
Veldhoven
Best
Deurne
Valkenswaard

West Maas en Waal

Elburg
Voorst
Lochem
Berkelland
Aalten
Montferland
Renkum
Wychen
Zaltbommel

Limburg:

Peel en Maas
Echt-Susteren

Zeeland:

Schouwen-Duiveland
Noord-Beveland
Sluis

BIJNA-AFDELINGEN

Gennep bestuursleden Ruud Geraeds en Rob Janssen tijdens de verkiezingscampagne

Twee afdelingen in oprichting hebben nu al de status 'SP-afdeling' aangevraagd: Oude IJsselstreek en Gennep. Dat betekent dat leden van het Partijbestuur langskomen in de afdeling. Het Partijbestuur adviseert dan de Partijraad, die beslist of de afdeling in oprichting 'afdeling' wordt.

Ruud Geraeds is voorzitter van een van deze twee afdelingen in oprichting: het Noord-Limburgse Gennep. Hij werkt in het onderwijs, hij ondersteunt mbo-studenten en docenten als ze het moeilijk hebben. Over zijn bijna-afdeling zegt hij: 'We zijn in september pas opgericht. Bij de landelijke verkiezingen in juni waren we de grootste

partij van Gennep. We wilden kijken of we met de gemeenteraadsverkiezingen in november konden meedoen. We hebben keihard gewerkt, maar moesten concluderen dat november te snel was. Als je meedoet, moet je er helemaal klaar voor zijn, helemaal als je grote kans loopt in een klap de grootste te worden. Nu dus bouwen aan vertrouwen. We zoeken de mensen op: we gaan honderden woningen langs om te vragen wat er leeft, we hebben een speeltuinactie gevoerd, doen mee aan de enquête onder mensen in de sociale werkplaats. We hebben de bewoners van Gennep beloofd dat we met de volgende verkiezingen wél meedoen.'

foto: Frans Sintel

> DEFENSIEBEZUINIGINGEN, JSF EN KUNDUZ

De bezuinigingen van 1 miljard euro op Defensie maken het onvermijdelijk dat Nederland minder actief wordt in oorlogsmissies. Anders zal volgens SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk 'de krijgsmacht opnieuw, net als in voorgaande jaren, overvraagd worden. Dat is unfair naar de militairen en leidt tot onveilige situaties.' Er verdwijnen twaalfduizend banen bij Defensie, waarvan zesduizend door gedwongen ontslagen, maar de investeringen in het dure gevechtsvliegtuig JSF gaan gewoon door. Van Dijk wil stoppen met de JSF. Dat bespaart op termijn zes miljard: 'Zesduizend man op straat zetten en tegelijk doorgaan met de JSF valt niet uit te leggen.'

Over ambitie gesproken: hoe zit het met de missie naar Kunduz in Afghanistan? In januari deed premier Rutte allerlei toezeggingen om in de Tweede Kamer aan een krappe meerderheid te komen voor deze

missie. Rutte toen: 'Ik sta garant voor de afspraken die de Kamer in de afgelopen 48 uur heeft bedongen bij de ministers.' Wat komt er terecht van die toezeggingen? SP-Tweede Kamerlid Harry van Bommel maakte een analyse, samen met Kees Kalkman (redacteur van het Vredesmagazine), Jip van Dort van weblog kunduzmonitor.blogspot.com en Karel Koster en Arjan Vliegenthart van het Wetenschappelijk Bureau van de SP. In het rapport 'De Kunduz-missie en de garanties van Rutte' wordt duidelijk dat het slecht gesteld is met die toezeggingen. Zo zijn de beloftes van een langere training en het niet inzetten van opgeleide agenten in de oorlog twijfelachtig te noemen en kunnen ingezette F16's worden ingezet in oorlogssituaties (wat een verrassing!). Van Bommel pleit ervoor dat de Kamer de missie nog eens kritisch bekijkt, juist omdat er geen Kamermeerderheid voor de missie naar Kunduz zou zijn geweest als Rutte niet deze keiharde toezeggingen had gedaan.

DE KUNDUZ-MISSIE

EN DE GARANTIES VAN RUTTE

HARRY VAN BOMMEL, ARJAN VLEIGENTHART, KAREL KOSTER, KEES KALKMAN, JIP VAN DORT

Het rapport is te vinden op www.sp.nl/defensie

> 'ARMOEDE WEER ERFELIJK'

Het kabinet gaat de regels voor de bijstand fors verslechteren. SP-Tweede Kamerlid Paul Ulenbelt over de plannen: 'Ben je kind van gehandicapte ouders, dan wordt werken zinloos. Iedere verdiende euro wordt immers in korting gebracht op de uitkering van je ouders. De bijstand wordt een gevangenis waarin kinderen niet aan de armoede van hun ouders kunnen ontsnappen.' Het kabinet wil de bijstands-uitkering in twintig jaar tijd verminderen met tweeduizend euro op jaarbasis, vrijwilligerswerk verplicht stellen voor bijstandsgerechtigden en de ruimte drastisch inperken om mensen met een laag inkomen een aanvulling te geven. Ulenbelt: 'Als deze plannen voor afbraak van de bijstand doorgaan, wordt armoede weer erfelijk.'

www.sp.nl/paululenberg

> BEWAARPLICHT INBREUK OP PRIVACY

Het maandenlang bewaren van communicatiegegevens (wie belt en mailt met wie) is niet effectief in de strijd tegen de misdaad. Dat blijkt uit een rapport van de Europese Commissie. De SP heeft zich altijd verzet tegen de bewaarplicht van al het telefoon- en internetverkeer. Op initiatief van de SP wordt gesproken over een wetsvoorstel dat de bewaartermijn voor het internetverkeer halveert, van 12 naar 6 maanden. De SP wil dat deze halvering van de termijn ook voor het telefoonverkeer gaat gelden. Nog liever draait de SP de bewaarplicht terug. SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen: 'Een bewaarplicht is een flinke inbreuk op de privacy, terwijl het belang van criminaliteitsbestrijding nog niet is aangetoond.'

www.sp.nl/sharongesthuizen

> GROOTSCHALIG BRANDWEERONDERZOEK

SP-Kamerlid Ronald van Raak is samen met de brandweervakbonden en de vakvereniging voor brandweervrijwilligers een grootschalig onderzoek gestart. 'Brandweermensen zeggen dat ze de veiligheid van mensen en zichzelf niet meer kunnen waarborgen door de plannen van het kabinet. Ze hebben te maken met bezuinigingen, reorganisaties, het sluiten van kazernes en minder mensen op de brandweervragen. Ik wil weten wat die plannen van de regering betekenen voor de mensen die de branden moeten blussen.' Het onderzoek is net gestart en er hebben al duizenden mensen gereageerd. Ook SP-afdelingen krijgen materiaal om hun lokale brandweerkazernes te bezoeken. Na afloop is ook een eigen lokaal brandweer-rapport te bestellen.

www.sp.nl/ronaldvanraak

> NEDERIGHEID IN PLAATS VAN ARROGANTIE

Begin april schreef Boele Staal, voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Banken, een brief aan alle fractievoorzitters van de Tweede Kamer. Daarin uit hij 'grote bezorgdheid' over het debat over beloningen in de financiële sector. Voorstellen die te hoge beloningen aanpakken zijn volgens Staal 'schadelijk voor het vestigingsklimaat in Nederland'. Nu krijgen fractievoorzitters wel vaker brieven waarin 'grote bezorgdheid' wordt geuit, maar Roemer vond het in dit geval belangrijk om in het openbaar te reageren op de brief. Met een brief: 'Wij begrijpen

niet goed waarom bankiers niet snappen dat zij niet door kunnen gaan met een bonuscultuur waarbij er weer enorme bedragen betaald worden, zelfs bij banken met staatssteun, terwijl gewone burgers hun koopkracht zien dalen.' Roemer maant de bankensector tot 'nederigheid in plaats van arrogantie' en nodigt alle directievoorzitters uit om te spreken over het brede maatschappelijke belang van banken in Nederland en over het beëindigen van de bonuscultuur.

 www.sp.nl/geld

> EINDELIJK ARBEIDSOVEREENKOMST VOOR POSTBEZORGERS

SP-Kamerlid Sharon Gesthuizen is blij dat de Kamer haar voorstel steunt om bedrijven in de postsector te verplichten om te werken met arbeidsovereenkomsten. Nu nog werken veel postbezorgers met een 'Overeenkomst van Opdracht'. Dat betekent geen pensioenopbouw, werken onder het minimumloon en geen enkele bescherming bij ontslag, ziekte of arbeidsongeschiktheid. Gesthuizen spreekt van een groot succes: 'De Kamer dwingt het kabinet nu om aan deze praktijk een einde te maken.'

 www.sp.nl/economie

> VERLOREN OV-CHIPGELD TERUG NAAR REIZIGER

Er gaat jaarlijks miljoenen keren iets mis bij het in- of uitchecken met de ov-chipkaart. Reizigers verliezen dan hun borg en maar een paar procent vraagt dit geld terug. Al die miljoenen euro's verdwijnen nu in de zakken van de vervoerders. Door een aangenomen voorstel van SP-Tweede Kamerlid Farshad Bashir moet dat geld nu terug naar de reiziger: 'Het geld moet straks dus ingezet worden voor lagere tarieven, betere verbindingen en andere investeringen in goed openbaar vervoer.'

 www.sp.nl/verkeer

> STEUN VOOR KLEINE ZORGVERZEKERAARS

De Tweede Kamer steunde een motie van SP-Kamerlid Renske Leijten om kleine zorgverzekeraars te beschermen tegen onverantwoorde financiële risico's. Minister Schippers wil concurrentie tussen zorgverzekeraars. Om dat te bereiken moeten verzekeraars meer financiële risico's lopen. Kleine, regionale zorgverzekeraars, kunnen zulke risico's niet dragen. De SP-motie voorkomt dat ze hierdoor verdwijnen of worden opgeslokt door de grote zorgverzekeraars.

 www.sp.nl/zorg

> SP-WETHOUDER ARNHEM STOPT

Margriet Bleijenberg is om persoonlijke redenen per direct gestopt als wethouder Onderwijs, Jeugdbeleid en Veiligheid in Arnhem. Bleijenberg was wethouder sinds de gemeenteraadsverkiezingen van 2010: 'Ik heb geconstateerd dat ik op dit moment niet de persoon ben voor de grote opgaven die er zowel binnen het jeugdbeleid als binnen onderwijs aankomen. Ik heb me de afgelopen periode volledig ingezet voor de Arnhemse jeugd, want daar ligt mijn hart. In die zin vind ik het jammer dat ik dit besluit moet nemen.' De Arnhemse SP 'bedankt Bleijenberg voor haar tomeloze inzet voor de stad' en is naarstig op zoek naar een geschikte vervanger.

1978

SP IN PROVINCIEBESTUREN NOORD-BRABANT EN ZUID-HOLLAND

‘EN NU DE SCHOULDERS ERONDER’

In twee provincies heeft de SP een historische stap gezet: voor het eerst in haar geschiedenis gaat de SP er bestuurders leveren. Rik Janssen in Zuid-Holland en Jules Iding in Noord-Brabant mogen zich voortaan gedeputeerden noemen. Hoe gaan zij het verschil maken?

Ooit was hij de eerste SP-wethouder van Nederland. Nu belichaamt Jules Iding opnieuw een primeur: hij is de eerste gedeputeerde van zijn partij. De Ossenaar blijft er opvallend nuchter onder. ‘Het is heel aardig om als eerste SP’er dit avontuur aan te kunnen gaan. En het is goed dat de SP deze stap zet. Maar als je me vraagt wat dit met mij doet, dan zeg ik: ‘Over tot de orde van de dag en de schouders eronder.’

Twaalf jaar lang was hij wethouder in Oss en twee jaar geleden werd hij na een onderzoek van de Universiteit Tilburg en het Brabants Dagblad verkozen tot ‘Boss van Oss’: de meest invloedrijke man van de stad. Nu is hij provinciebestuurder, lid van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. Iding krijgt de onderwerpen natuur, milieu en vergunningverlening en -handhaving in zijn portefeuille.

In Noord-Brabant is de SP een coalitie aangegaan met de VVD en het CDA, wat opmerkelijk mag heten. Want hoe blijft in zo’n verbond het links gehalte overeind, zeker als je bedenkt dat de SP in de persoon van Jules Iding maar één gedeputeerde levert en de andere collegepartijen elk twee? Tijdens de regioconferentie in Den Bosch op 18 april bleek dat de overgrote meerderheid van de Brabantse SP-afgevaardigden in ieder geval geen probleem met het uitonderhandelde coalitieakkoord hebben. Van de 135 afgevaardigden uit de lokale afdelingen gaven er 133 groen licht voor deelname van hun partij aan genoemd college. Inhoudelijk is dat alleszins te begrijpen. Zo kwamen de coalitiepartners onder meer een stop op de bouw van megastallen overeen, gaat Noord-Brabant werk maken van een kleinere, meer bescheiden provincie en zijn er prioriteiten gesteld op het gebied van natuurbeleid

en openbaar vervoer. Ook de extra aandacht voor lager opgeleiden en duurzame landbouw vond brede instemming op de regioconferentie.

Mooie intenties, maar is het bijvoorbeeld niet zo dat het Rijk de geldkraan flink heeft dichtgedraaid voor wat betreft de natuurontwikkeling? En hoe wil Noord-Brabant meer voor lager opgeleiden gaan betekenen, terwijl er tegelijkertijd een kleinere provincie nagestreefd wordt? ‘Vergeet niet dat de provincie niet bepaald armlastig is’, zegt de Brabantse fractievoorzitter Nico Heijmans, die namens de SP de coalitie-onderhandelingen voerde. ‘Om je een idee te geven: in tien jaar tijd groeide het budget van 300 miljoen euro naar 1,2 miljard. Tot nu toe bemoeide de provincie zich met veel dingen waar ze feitelijk niet over zou moeten gaan. Taken zoals jeugdzorg en armoedebestrijding kunnen veel beter door de gemeenten

uitgevoerd worden.' En de lager opgeleiden? 'In Noord-Brabant zie je dat het merendeel van de werklozen uit lager opgeleiden bestaat. Door de recreatie- en toerismesector een impuls te geven willen we als provincie de werkgelegenheid in dat segment bevorderen', aldus Heijmans. Jules Iding schat in dat Noord-Brabant voorlopig nog vooruit kan met het momenteel nog beschikbare budget voor natuurontwikkeling. Op het vlak van de natuur wil de provincie doorgaan met de ontwikkeling van de Ecologische Hoofdstructuur, alleen in een lager tempo. 'De oorspronkelijke doelstelling, dat de Ecologische Hoofdstructuur in 2018 gerealiseerd zou worden, gaan we als gevolg van de financiële beperkingen door het Rijk niet halen. We hebben gewoon meer tijd nodig.'

'Zoveel mogelijk mensen betrekken bij provinciale zaken'

Kritiek was er ook. 'SP zet principes bij het huisvuil' schreef bijvoorbeeld de Brabantse GroenLinks-fractievoorzitter Paul Smeulders in een opinie-artikel. Hij baseerde zijn visie onder meer op het feit dat de nieuwe coalitie veel te veel geld zou investeren in de aanleg van nieuwe wegen. 'Onzin', stelt Nico Heijmans. 'Dat geld was door afspraken in de vorige bestuursperiode al daarvoor vrijgemaakt. Bovendien is de SP ook niet altijd per definitie tegen nieuwe wegen. In Valkenswaard bijvoorbeeld moet echt iets gebeuren aan de doorgaande route richting België. Iedereen in die regio zal dat beamen.' Iding: 'Natuurlijk, de aanleg van nieuw asphalt zal zorgvuldig moeten gebeuren. Geloof me, als natuur-gedeputeerde zal ik daar bovenop zitten.' Iets anders is dat menig Brabants SP'er beseft dat bij een college zónder de SP – en in plaats daarvan hoogstwaarschijnlijk met de PVV – qua nieuwe wegen de remmen helemaal los zouden zijn gegaan.

Maar toch. Hoe gaat de SP zich profileren in zo'n – hoe je het ook wendt of keert – rechts verbond? Iding: 'Toegegeven, ik ga me in het hol van de leeuw begeven, maar dat hebben we als SP eerder gedaan. Ik doe dan ook een beroep op alle Brabantse SP'ers, op de Statenfractie, de afdelingen om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij zaken die in de provincie spelen. Zo kunnen we laten zien dat de SP op provinciaal niveau kan besturen. Kijk, je kunt als bestuurder andere bestuurders opzoeken, wethouders of ministers. Prima, maar ik wil zeker ook dicht bij de mensen staan en hen opzoeken. Zo heb ik het als wethouder altijd gedaan en zo wil ik het ook blijven doen.' Bang om ondergesneeuwd te raken tussen vier collega-gedeputeerden van VVD- en CDA-huize is

Ir. Jules Iding (59) is van huis uit landschapsarchitect en werkte in die hoedanigheid voor diverse adviesbureaus en overheden. Hij is lid van de SP sinds 1973. In zijn woonplaats Oss was hij afdelingsvoorzitter, raadslid en twaalf jaar wethouder (de eerste van de SP ooit). Twee jaar geleden werd hij na een onderzoek van de Universiteit Tilburg en het Brabants Dagblad verkozen tot 'Boss van Oss'; de meest invloedrijke man van de stad. Iding woont samen en heeft vier kinderen.

Iding niet. 'Ik ken de meesten al vanuit mijn tijd als wethouder, en de Commissaris der Koningin ook. Er is voldoende onderling vertrouwen om met open vizier samen aan de slag te gaan.'

In de vorige periode was de samenwerking met name met de VVD op diverse punten al goed. Toen het bijvoorbeeld ging over megastallen – zo'n beetje hét onderwerp in Brabant – konden beide partijen al prima door een deur. VVD-coryfee Hans Wiegel, die in Brabant als informateur optrad, zei dat de tijd rijp is voor de SP in het provinciebestuur en dat de SP in Noord-Brabant heeft bewezen te kunnen besturen.

'Ik wil het wel, maar alléén op de SP-ma-
nier.' Dat zei Rik Janssen, toen hij gevraagd

werd voor de post van gedeputeerde in Zuid-Holland. 'Uit de betonnen kolos komen en erop uit. Praten met de mensen, horen wat zij willen. Ik heb geen waardeoordeel over hoe anderen het altijd doen of gedaan hebben. Maar voor mij was wel de voorwaarde voor het aanvaarden van deze functie dat ik het werk kan doen zoals ik het wil en niet in een keurslijf. Ik zit niet in Gedeputeerde Staten om een zetel warm te houden. Ook andere partijen willen dat hele strakke ervan af en meer openheid betrachten.' Die andere partijen zijn het CDA, de VVD en D66, zo werd twee weken na de Brabantse primeur bekend. Rik Janssen wordt verantwoordelijk voor de portefeuilles bestuur, jeugdzorg en maatschappelijke participatie en – evenals Jules Iding – milieu en handhaving.

Mr. Rik Janssen (53) uit Wassenaar studeerde rechten en was zelfstandig ondernemer. Hij werkte sinds 2007 bij de Tweede Kamerfractie van de SP als medewerker justitie en vreemdelingenzaken. Van begin januari tot half april 2011 verving hij Kamerlid Sadet Karabulut, die met zwangerschapsverlof ging.

Ook in Zuid-Holland brede steun van achterban voor collegedeelname

SP-fractievoorzitter Harre van der Nat toont zich zeer tevreden over het onderhandelingsresultaat in Zuid-Holland: 'De komende jaren kunnen wij een hoop van ons programma gaan uitvoeren. De omstreden Rijn-Gouwe-Lijn door de binnenstad van Leiden komt er niet, waardoor er eindelijk recht gedaan wordt aan de uitslag van het referendum in Leiden. De besparing die dat oplevert wordt nu ingezet voor verbetering van het openbaar vervoer.' Ondanks de Rijksbezuinigingen op de Ecologische Hoofdstructuur gaat de provincie Zuid-Holland flink investeren in onder meer de natuur rondom de steden. Ook wordt de leegstand van kantoren aangepakt. Tegelijkertijd worden er geen nieuwe plannen gemaakt voor nog

meer grootschalige bedrijventerreinen en is er een stop afgekondigd op de bouw van nieuwe kolencentrales. Een ander belangrijk punt is dat gemeentelijke herindelingen in Zuid-Holland niet meer van bovenaf worden opgelegd. Rik Janssen: 'De provincie zal gemeenten die niet willen opgaan in een grotere gemeente niet meer dwingen om dat wel te doen. Bovendien moeten gemeenteraden vanaf nu ook eerst kijken of er wel voldoende draagvlak is onder de inwoners.'

Evenals in Noord-Brabant steunt de achterban de collegedeelname in Zuid-Holland. Tijdens een bijeenkomst stemden de lokale SP-afdelingsvoorzitters vrijwel unaniem vóór de nieuwe stap. 'Iedereen begreep dat onderhandelen betekent dat je niet altijd je zin krijgt', zegt Harre van der Nat. Daarmee

doelt hij op het feit dat zijn partij tijdens de onderhandelingen ook moest inleveren. Zo wordt door Voorschoten de Rijnlandroute aangelegd waar de SP juist jarenlang actie tegen voerde. Weliswaar wist de SP 100 miljoen vrij te spelen om de geluidsoverlast daarvan te beperken, maar lekker zit het project de SP logischerwijs niet. 'Maar we krijgen er een hoop moois voor terug', legt Van der Nat uit: 'Tijdens de onderhandeling was een van de eerste afspraken dat elke partij bereid moest zijn tot compromissen. Samenwerken op provinciale hoofdlijnen, zoals dat zo mooi heet, was de inzet. Gaandeweg dat proces zijn we in dat kader opgeschoven naar elkaar. Soms haalden we typische SP-punten binnen, soms sloten we compromissen. Voor dat laatste lopen wij dus zeker niet weg. Uiteindelijk staan onder de streep zaken die echt bijdragen aan een betere provincie.'

Ingeleverd werd er in Noord-Brabant ook. Tijdens genoemde regioconferentie betreurde menigeen bijvoorbeeld het doorgaan van het project 'Brabant Culturele Hoofdstad', dat volgens de SP omgeven is door te veel onzekerheden. Ook het teruggeven van Essentgeld was een SP-wens die niet in het akkoord terug te vinden is.

Nico Heijmans: 'Gezien het feit dat de SP niet als grote overwinnaar uit de verkiezingsstrijd was gekomen (in Noord-Brabant ging de SP tijdens de Statenverkiezingen van 12 naar 8 zetels –red.), was er begrip voor het feit dat dit akkoord niet tot gevolg had dat het hele beleid werd omgegooid.' Ook in Zuid-Holland moest de SP op 2 maart qua zetelaantal een stapje terug doen: drie van de acht zetels gingen verloren.

Daar staat echter tegenover dat de SP voor het eerst in haar geschiedenis op provinciaal niveau gaat meebesturen, en nog belangrijker: het besef dat de partij in twee provincies als coalitiepartner meer van haar programma kan realiseren dan in de oppositie. En daarbij gaat het volgens Rik Janssen niet bepaald om de minste provincies. 'Wist je dat van elke tien Nederlanders er vier in Noord-Brabant en Zuid-Holland wonen? Beide provincies grenzen ook nog eens aan elkaar'.

Waarmee de verbondenheid van Iding en Janssen nog een extra dimensie krijgt. Op 28 april gaven ze elkaar alvast de hand. Bij de Moerdijkbrug precies op de grens tussen Zuid-Holland en Noord-Brabant.

tekst Rob Janssen
foto's Suzanne van de Kerk

LINKSVOOR **‘TIEN JAAR ZOEKEN NAAR DÉ MOTOR’**

In het dagelijks leven is Willem van de Donk (58) uit Deventer de administratieve duizendpoot van een metaalbedrijf. In zijn vrije tijd coördineert hij de Tribunebezorging voor zijn afdeling, samen met zijn vrouw Kitty. Hij schrijft de bezorgers daarbij iedere maand een brief.

Wat voor brieven zijn dat?

‘De brieven hebben bijna altijd met de actualiteit te maken, zoals verkiezingen of de aardbeving in Japan. Ik schrijf heel graag, en hoop de mensen zo te binden en te motiveren. Dus eindigt iedere brief ermee dat ze de weg op moeten om de Tribunes te bezorgen.’

Waarom ben je lid geworden van de SP?

‘Tien jaar geleden zag ik op tv dat er bejaarde mensen met doorligplekken en lekkende luiers in hun eigen ontlasting lagen. Dat maakte me zo boos! Maar ik wilde niet alleen kritiek leveren, ik wilde er ook iets aan doen. Daarom werd ik lid en ook vrijwel meteen actief voor de SP.’

Heb je hobby’s?

‘Ik steek veel tijd in onze klassieke Harley, van mei 1976, dat is toevallig ook de maand waarin we getrouwd zijn.’

Haalt die Harley ook de kapitalist in je naar boven?

‘Ik heb er tien jaar over gedaan om een goede motor te vinden en er het geld voor bij elkaar te krijgen. De lak zag er niet goed uit en het is een forse motor van over de 300 kilo, maar wij zijn met z’n tweetjes ook niet de lichtste.’

Wat is je favoriete plek op de wereld?

‘Naast mijn vrouw. Ik heb haar op 13 maart 1973 ontmoet, toen ik als goed militair wat ging stappen. Dat weet ik nog precies, sindsdien heb ik haar handje altijd vast.’

Heb je nog politieke ambities?

‘Als ik met pensioen ben wil ik me heel graag inzetten voor de partij, maar niet met persoonlijke ambities.’

HENK BELEEF

WIE Henk van Gerven (1955), oud-huisarts en Tweede Kamerlid, SP-woordvoerder Zorg, Natuur- en Milieubeleid

WAT Herperduin

MIJN ZONDAGOCHTENDBIOTOOP

› Het Herperduin, wat is dat?

‘Een natuurgebied bij Oss waar ik al bijna twintig jaar op zondagochtend hardloop, samen met mijn vrouw en onze twee honden.’

› Hoe ziet het eruit?

‘Heel afwisselend. Het is een echt Brabants zandgrondgebied. Er zijn vennetjes, die in de zomer deels droogvallen, grote stukken hei en een afgeplagd gedeelte met wit zand. Er lopen grote grazers en er is vrij veel dennenbos, met houtwallen waarin kleinere diersoorten zich verschansen.’

› En daar kom je elke week?

‘Ja, ik noem het wel mijn zondagochtendbiotoop. Het is een echt gebruiksbos, waar mensen mountainbiken en wandelen. ’s Winters wordt er ook geschaatst en ’s zo-

mers gezwommen. Maar op zondagmorgen is het er heerlijk rustig. Het leven van een Tweede Kamerlid is altijd ‘hurry up’; zondagmorgen is een van de weinige momenten waarop de telefoon niet gaat en ik tijd voor mezelf heb. Hardlopen is heel ontspannend: het maakt je hoofd leeg en het is goed voor je conditie en je gewicht. Ik kan er echt naar uitkijken. We rennen zo’n zeven à acht kilometer, dan gaan we lekker ontbijten en daarna naar Buitenhof kijken, dat geeft naast actualiteit wat diepgang en beschouwing aan de zondagochtend.’

› Hoe belangrijk is natuur voor mensen?

‘Heel belangrijk. We zijn onderdeel van de natuur. Het is aangetoond dat in woonwijken met weinig groen de bewegingsvrijheid en het welzijn van de mensen in het gedrang komt. De aanwezigheid van natuur bevordert het geluk en zelfs de gezondheid van mensen. Nederland is een klein landje met veel inwoners, het is belangrijk dat we de natuur die we nog hebben bewaren en ontwikkelen.’

› Maar de regering wil er 600 miljoen op bezuinigen.

‘Ja, daardoor staan het beheer en de aankoop van natuur- en recreatiegebieden rond de grote steden onder druk. De afgelopen twintig jaar ging het juist de goede kant op, met de ‘ecologische hoofdstructuur’: het aankopen en ontwikkelen van natuurgebieden, met verbindingzones ertussen. Dat is nog lang niet af, maar dreigt nu geblokkeerd te worden. Uitverkoop van de natuur bedreigt het voortbestaan van een aantal plant- en diersoorten en gaat ook voorbij aan de uiteenlopende functies van natuurgebieden. Neem bijvoorbeeld de Driemanspolder, een gebied van twee bij twee kilometer bij Zoetermeer, Leidschendam en Den Haag. Daarnaast ligt een nieuwbouwwijk, Leidschenveen, met weinig groen. Het plan om in die polder natuur aan te leggen gaat nu misschien niet door. Terwijl het gebied behalve voor recreatie en ontspanning ook zou gaan dienen als waterberging. Het is nu zo dat Zoetermeer bij zware regenval dreigt onder te lopen, dat water zou dan naar de Driemanspolder geleid worden. Zo zijn er nog meer voorbeelden; dit anti-natuurkabinet is een drama.’

tekst Daniël de Jongh
foto mr. Pi

KEKKE COMBI

Waarom vier wielen als drie veel leuker is?! Hier rijd ik dagelijks mee, ik heb hem speciaal de SP-kleur gegeven.

Rogier van der Kruk, Austerlitz

(IL)LEGALE UITZENDBUREAUS

Gaarne wil ik reageren op de rubriek Vroeg of Laat (Tribune april). Dat de overheid de regels wil versoepelen, is alleen maar uit eigenbelang. De overheid is als werkgever een van de grootste afnemers van uitzendkrachten (flexwerkers). Dit is vooral merkbaar bij Defensie, de Belastingdienst en de ministeries. Veel van deze uitzendkrachten

krijgen alleen maar nul-urencontracten, payroll-aanstellingen of werk als oproepkracht. De huizenmarkt heeft hier ook onder te lijden, omdat veel van deze mensen geen woning kunnen kopen, laat staan een fatsoenlijke huurwoning betalen. Dus wordt het hoog tijd, zeker voor jongeren, dat alle sociale partners en de politiek eens om de tafel gaan zitten en de arbeidsmarkt goed onder de loep nemen.

Corrie van der Horst, Zeeland

OPMERKELIJK

BEL RUTTE

Emile Roemer twitterde op 7 april: 'Bonusboys krijgen 06 Rutte om zaakjes te regelen, zie <http://bit.ly/f519ix> Heb 06 1310 7229 ook maar eens gebeld...' Wie het internetadres intypt, ziet een krantenfoto en een tekst waarin onze premier Mark Rutte opschept: 'Bijna alle bestuursvoorzitters hebben mijn 06-nummer.' Wie het nummer belt, komt erachter dat Rutte een heel bijzonder voicemail-bericht heeft.

BONUS WEL VEILIG

'Het beste jaar qua veiligheid in het bestaan van het bedrijf' was het vol-

gens Zwitserse bedrijf Transocean. De bestuurders krijgen dan ook loonsverhogingen, bonussen en optiepakketten. Trans-wie? Transocean, u weet wel, de eigenaar van het boorplatform in de Golf van Mexico dat oliemaatschappij BP huurde; het platform dat vorig jaar ontplofte en zo de grootste olie lekkage in de geschiedenis van de Verenigde Staten veroorzaakte. Een ramp waarbij elf mensen om het leven kwamen, waarvan negen medewerkers van Transocean. Het bedrijf tegen wie de Amerikaanse regering een aanklacht indiende wegens het overtreden van veiligheidsvoorschriften. Champagne!

OV-CHIPKAART BLIND VOOR VISUEEL GEHANDICAPTEN

Eind 2009 riep ik reizigers met een visuele beperking op om zich te verzetten tegen de voor ons onbruikbare OV-chipkaart. Viziris, de koepel van belangenorganisaties voor blinden en slechtzienden, heeft jarenlang onderhandeld met de vervoerders. Het resultaat: om gebruik te kunnen blijven maken van het ov is er nu een speciaal Viziris-jaarabonnement van maar liefst 120 euro, enkel voor het regiovervoer. Inchecken moet dan natuurlijk nog wel, anders word je alsnog als zwartrijder beboet, maar als het misgaat wordt er tenminste geen geld van je rekening afgeschreven. Misschien leuk voor slechtzienden, maar voor ons als blinden blijft het onwerkbaar omdat je steeds maar weer moet uitvinden waar je dan toch moet inchecken. Dus misschien kan Viziris dan ook nog zorgen voor een braillebordje op het incheckdisplay? Voor mensen in regio's zonder dicht ov-netwerk, die incidenteel gebruik maken van het ov, is het Viziris-jaarabonnement echt een afknapper. Bovendien, met de roze strippenkaart kregen jongeren en ouderen korting. Hoe zit dat nu? Als straks ook de NS overstapt op de ov-chipkaart zullen wij definitief achter de geraniums belanden. Immers, wij kunnen niet kiezen voor privévervoer als alternatief, en de manco's van het gehandicaptenvervoer zijn genoegzaam bekend.

Truus Jonker, Nijkerk.

GOUD PINNEN

De goudprijs blijft stijgen. Investeerders zien goud als een veilige belegging, zeker nu de kredietwaardigheid van de Verenigde Staten door kredietbeoordelaars wordt verlaagd. Het recentste record is 1550 dollar voor een 'troy ounce' goud, wat ongeveer 31 gram is. Niet alleen grote beleggers gaan voor goud; steeds meer particulieren in Turkije beleggen in goud. Er is zo veel vraag dat de Turkse bank Kuveyt Türk in Istanbul een automaat heeft geopend waar je goud kunt 'pinnen'. Op termijn wil Kuveyt Türk meer goud-automaten openen in Turkije.

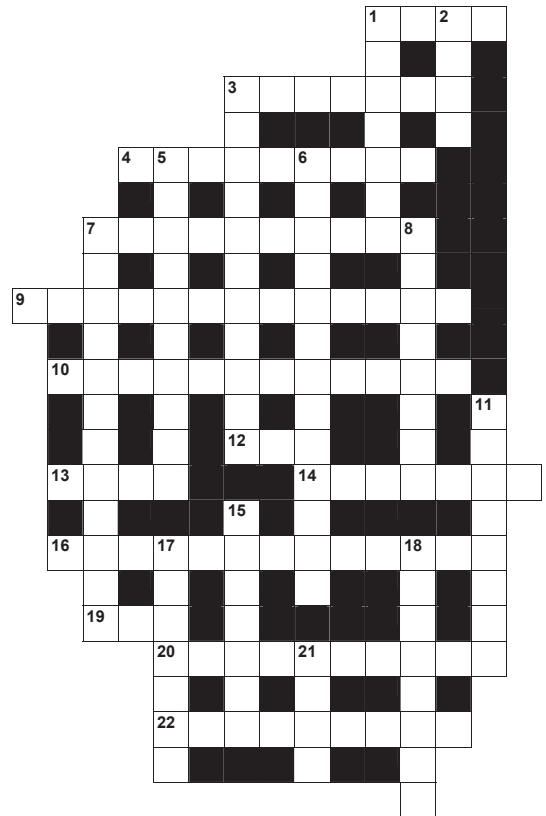
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 1 Peutertijdschrift is geschikt voor bestuurders. (4)
- 3 De documenten liggen in duigen. (7)
- 4 Werk(locatie) voor beginnend piloot. (9)
- 7 Vrij? Dan wordt vandaag het archief vernietigd. (10)
- 9 Gehucht in Groningen heeft last van ondervoed roofdier. (9,4)
- 10 Varken met overgewicht (de vele biertjes). (12)
- 12 Hert in de greppel! (3)
- 13 Zonder inhoud heeft het geen betekenis. (4)
- 14 Is geen plantaardig kadaver. (7 en 4,3)
- 16 Last van schoften? Daar maakt deze knuppel definitief een einde aan. (13)
- 19 Lieflijk meisje; is zij een bolletje haar? (3)
- 20 Hoogleraar presteert goed op Wimbledon. (10)
- 22 Het dagboek van zuster-overste berust op ware feiten. (3,6 en 9)

Verticaal

- 1 Veel en vulkanisch lekker, die Oosterse delicatessen. (3,4 en 7)
- 2 Intieme relatie met fietsonderdeel. (4)
- 3 Wiske treedt op in een nachtclub. (11)
- 5 Hal waarin u naar de WC gaat. (10)
- 6 Pak voor undercoveragent bij McDonalds. (13)
- 7 Opschuddend roddeltijdschrift. (12)
- 8 Dakbedekking is ook goed materiaal voor putter. (8)
- 11 Voor sex heeft u een schriftelijke machtiging nodig. (8)
- 15 Bijstaan, maar daar wel bij klagen. (7)

- 17 Na de maaltijd kunt u er blijven kamperen. (7)
- 18 Middels kijken begrijpt u het. (4,4 en 8)
- 21 Dat meisje springt in het oog. (4)

SYNONIEMENSLANG

DIAGRAM MET OMSCHRIJVINGEN

Uitleg

De bedoeling is om de vijf woorden, beginnend op 1 (horizontaal), dan 5 (verticaal), 5 (hor.), 8 (ver.) en 14 (hor.), die tezamen een gezegde vormen, in te vullen in het diagram. De Zoektermen verwijzen naar specifieke letters in hun synoniemen, die u moet zien

te achterhalen, en vervolgens in het diagram invullen om het gezegde te herleiden.

Voorbeeldoplossing van (1):

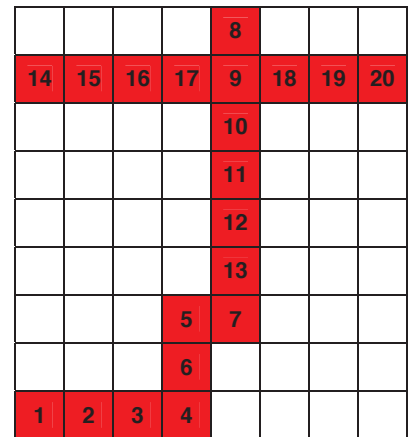
Werk (4 van 4) = baan

U vult de 4de van de 4 letters (de 'N') in op positie 1 in het diagram.

Veel puzzelplezier!

ZOEKTERMEN

1 Werk (4 van 4)	6 Trillen (4 van 5)	11 Ledig (3 van 4)	16 Tegen (2 van 4)
2 Mep! (3 van 3)	7 Nipt (1 van 3)	12 Fust (3 van 3)	17 Eervol (2 van 4)
3 Vader (2 van 2)	8 Dwaas (1 van 3)	13 Journalistiek (2 van 4)	18 Herrie (1 van 6)
4 Woest (1 van 6)	9 Regel (2 van 3)	14 Kop (1 van 5)	19 Pecunia (2 van 4)
5 Zout (2 van 5)	10 Zacht (1 van 4)	15 Sprookje (2 van 5)	20 Nutteloos (2 van 7)

Henry en Lucas © FLW 2011

OPLOSSINGEN APRIL

Cryptogram: Horizontaal

5) Poetsvrouw 6) Voorkennis 8) IB 10) Dienstauto 11) RAI 12) Haagse Bluf 15) Irene 16) Inspannen 17) Toto 18) Brodeloos 21) Balen 22) Aasgier 23) Stout 25) Badstof 27) Bergloon 28) Bont.

Verticaal

1) Dovenetel 2) Verkeersongeval 3) Hoos 4) Dweilorkest 7) Oud-Kampioen 9) Huilen 12) Handbalster 13) Boekomslag 14) Fiat 19) Stikstof 20) Troost 24) Uil 26) Bof.

Historische kruiswoordtest Horizontaal

5) Poetsvrouw 6) Voorkennis 8) IB 10) Dienstauto 11) RAI 12) Haagse Bluf 15) Irene 16) Inspannen 17) Toto 18) Brodeloos 21) Balen 22) Aasgier 23) Stout 25) Badstof 27) Bergloon 28) Bont.

Verticaal

1) Dovenetel 2) Verkeersongeval 3) Hoos 4) Dweilorkest 7) Oud-Kampioen 9) Huilen 12) Handbalster 13) Boekomslag 14) Fiat 19) Stikstof 20) Troost 24) Uil 26) Bof.

Winnaar puzzel april:

M. Alberts uit Surhuizum

Stuur uw oplossing vóór 25 mei naar de Puzzelredactie van de Tribune; Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam of tribunepuzzel@sp.nl.

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BURTONCIERGE

